

MAGYAR NÉP

KÉPES-HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 10 pengő, félévre 5 pengő.

Egyszeri szám ára 24 fillér.

Laptulajdonos:

MINERVA IRODALMI ÉS NYOMDAI
MUNTEZET RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Megjelenik minden szombaton,

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kolozsvár, Brassai-utca 7. szám.

Telefon: 16-87.

Ez a mi harcunk

Az elmúlt hetek belpolitikai és hadiseeményei úgy alakultak, hogy ma már nyíltabban írhatunk arról, amiről tulajdonképpen minden számbunkban írunk eddig is: minden más szempontot félre kell tenni a vállalni kell a magyar kötelességet. Magyarországra német csapatok érkeztek, hogy támogatassák honvédségünket a hatalmas szovjetországi hadiüzeget ellen. A kormányt a legfelsőbb Hadúr mással változta fel, hogy kiállásunk és vállalni kötelességünk teljesítése komolyabb és főleértelmeztetlenebb legyen.

Az új kormányt megkezdte munkáját, amely belső intézkedésekből és hadi készülődésből áll. Bent az országban könyörtelen szigorúsággal kezdtek meg a városokban és falvakban meghurcoló ellenség, a zsidóság és a szociáldemokrácia, valamint más demokraták körök felszámolását. Ezek voltak, akik ellenálltak a nemzet örök parancsainak, akik rémbírekké fertőzték és fertőzik meg egész addig népünk lelket, amíg mindenütt el nem neűítják suttogó, vagy nyíltan ordító propagandájukat. Megkezdődött a tiszogatás és sok botrányfészkét kifűsűlték már a magyar élet megrontóinak.

A másik intézkedéseket a honvédség fogantatásítja. A közéleti hadszíntéren olyan események történtek, amelyek feltétlenül komoly veszedelemmel fenyegetik az országot. Soha nem volt időszerűbb dolog a honvédelem teljesítése, mint ma, amikor az ellenség száz kilométerre van Magyarország határaitól. Nincs időnk tehát siránkozásra, de a jagatásra sem. Teljesíteniünk kell a kötelességet, amit magyar mivoltunk ró ránk. Kétségbeesésre nincs okunk, ahogy soha sem volt a történelem folyamán. Mindig kiálltunk a háttérre s mindig megvédtük a magyar földet, akármi-

lyen ellenség tört a hazánkra. Ma sem lehetünk gyávák és nem okoskodhatunk, nem húzódnathunk a meleg otthonok védelme alá, hiszen ha nem védjük meg otthonainkat, nem lesz otthonunk, amely megvédje családunkat, gyermekünket.

Annyszer hivatkoztak már arra, hogy a magyar vitéz nép és helyén van nem csak az esze, de a szíve is. Itt az idő, meg kell mutatnunk, hogy ezek az állítások valódiak. Nem azért, hogy csodálkozzon rajtuk a világ, hanem azért, hogy a nagy harc után nyugodtan térhessünk vissza otthonainkba. A magyar soha sem alkudott meg a lehetőségekkel a ha voltak is olyanok, akik a megalkuvást hirdették, még néhány héttel ezelőtt is, azok már elémultak.

Amikor a tatár, a török, vagy a többi ellenség tört az országra, bátran kiállt a magyar a gátra és nem jagatott, hanem kezébe vette a kardot és úgy küzdött, mint a tigris.

Nem lehet tudni, kit mikor szólít fegyverbe a honvédség és azt sem tudjuk, kit milyen örhelyre állít a felsőbb vezetés. Nekünk, magyaroknak

csak egy hitünk és egy meggyőződésünk lehet: küzdeni magyar becsülettel és kitartással a nehéz várta addig, amíg a határainkról elmozlik a vihar és a kiverekedni jobb jövő berendezkedő munkáját elkezdhetjük.

Isten nevével indult a harcba mindig a magyar. Ma is Jézus hívja segítségül, amikor az istentelenek, az ördög bódítja ellen indul fegyverrel a vállán panasz és félelem nélkül. Nem a magyarság okozta ezt a háborút, de részt kell vennie benne, ha nem akar végleg elpusztulni a föld színéről. Szerencsére falvainkat még nem tudták annyira megfertőzni ijesztő bírcikkal, jagatásokkal, esügesztő szólanakkal az ellenség hatalmas zsoldosai, hogy ezt külön is feladogasson magyarán kellene. Minden magyarban él az egészséges ösztön: ha veszélyben van a falu, ha árvízrel fenyeget az Ott, a köküllő, vagy a Maros, minden ember kimegy a gátra. Közben a közös nagy veszedelem ellen. Ilyen gátkörsére hívja ma hazánk a magyar népet s ebben a nagy vállalkozásban velünk van családunk imádsága és Isten áldása!

Uccal harcok a keleti arcvonalon.

HETI JEGYZETEK

Irja: (d. t.)

A nagy döntéshatóság

amely ma Magyarország közvéleményét még mindig foglalkoztatja, mindennek ráült bőségű. Az új kormány intézkedései, illetve a Kárpátoknál fenyegető bolsevista ellenség közvetlen közlése teljesen leküti az emberek figyelmét s alig ér rá más kérdésekkel foglalkozni, mint azokkal, amelyek a legújabb események és kormányrendeletek kapcsán jönnek elő. A kormány intézkedéseit nem kell külön és bőségesen megmagyarázunk senkinek. A magyarság, amely csak türte, de tulajdonképpen soha sem szerette őszintén a zsidóságot, megérti az intézkedéseket és teljes mértékben helyesli, hiszen faji érdekeink, a magyar vér és a magyar közélet tisztasága, vagy fertőzöttsége függött ennek a kérdésnek a rendezésétől. Van, akinek kellemes ismeretlége volt olyan személyekkel, akiknek ma el kellett távoznia a közeletből. Egyéni sajnálkozására azonban sem a szándékos ember, sem a kegyelmes sz nem érhét rá, ha magyar. Nem egyének akar eltűntetni a nemzeti kormány, nem egy-két zsidót akar megfosztani a magyar közéletben viselt irányító szerepétől, hanem magát a teljes és egész zsidóságot, a maga szellemével, amely mindenkit igyekezett a befolyása alá vonni és mindent igyekezett megkaparintani, ha abból zsidó céljai számára hasznot csikarított ki. Az egységes kormányintézkedések pedig nagyon is szükségesek és igen sok, az utóbbi napokban nyilvánosságra hozott adatból tudjuk, hogy éppen az utolsó pillanatban történt meg a nagy őrségváltás, különben végső pusztulásba sodródott volna az ország.

*

A falusi lányok sorsáról írunk

A Magyar Nép mai számából abból az alkalomból, hogy kormányrendelet jelent meg s ez megiltotta a zsidókat, hogy ezután magyar leányokat tartanak szolgálatukban. A tudományos statisztika megbiz-

ható és pontos adataival támaszjuk alá a cikket s ebből derül ki, hogy milyen irtoztos veszedelmeknek volt kitéve a jövő anyaságra hivatott magyar leány, ha elment a városba szolgálni. A háztartási alkalmazottak közül például ötleg tizszerannyan szültek törvénytelen gyermeket, akiket aztán állami letelezőházakban nevelnek, mint bármely más foglalkozású nők. Az az erköletelen és semmi tisztaságot nem tisztelő szellem, amely a zsidó házakban és sajnos, a zsidók példájára némely keresztény házban is már az első hetekben megfertözi az odakérdt, hiszékeny és minden „ur” dolgot szívesen utazó falusi leányt, feltétlenül nagy szerepet játszott az előbb említett statisztikai adat kialakulásánál. Még akkor is, ha a törvénytelen gyermek nem a családok munkaadójától született.

*

Különös, hogy egyes falusi emberek

még ma is mennyire a zsidó befolyás hatása alatt vannak. Ezeknek a soroknak írja találkoztott a minap egy falusi ismerőssel. Bevezetés közben megdöbbenve hallotta, hogy a derék szántófelvető ember, aki egyebeknél mindig megbízható és jó magyar volt s híres az egész környéken, mennyire tele van hazug hírekkel és csüggedéssel. A hosszú beszélgetés során aztán anélkül, hogy ezt akartuk volna kiderülni a férjiből, elmondta, hogy bizony meglátogatta néhány zsidó ismerőst (biztosan tojást, vaját vitt nekik) s azoktól hallotta ezeket a híreket. Azt is mondta, meg van győződve arról, hogy Klein úr és Braun igazgató úr porban tud mindent, ami a világban van, mert úgy, a zsidók mindent jól tudnak s azért mondták el neki a „híreket”, hogy jól fegyenek vele.

Ez a nagy, szinte gyermeki hiszékenység még sok mindenben gátolja a magyarság munkáját. Merjük kimondani azt is, hogy a hiszékenység nagyon egyoldalú. Vannak emberek, akik csak azt hiszik el, amit az idegen jójauk mondanak nekik, de alig hallandók komolyan venni azt, amit becsületes magyarok hirdetnek szóban, vagy írásban. Így volt ez a falusi ismerősin is, amíg aztán egy-két egészen kézenfekvő hazugságról, amit vele elhitelt, bebizonyítottuk, hogy szemérmesedett ostobaság. Jó volna, ha falusfeleink inkább hallgatnái-

nak főzzen magyar ösztönükre, mint a még ill-ott mindig suttogó zsidó „jóakaróikra”, akik ma azért akarják meg inkább záravart előlük, hi, hogy megmentsék vagyunkat visszaszerezzeék uralmukat a magyar néz sádszerrel fölött. Ok tudják, hogy soha el nem követték már az, amit vártak, de azért megpróbálják a lehetlent is. Az szavukkal élve: „soha sem lehet tudni...” A magyarság azonban tudja!

*

Budapest bombázásának kapcsolatban

bizonyos körök azt akarják elhárítani a magyar néppel, hogy azért került sor magyar területek pusztítására, mert a jobboldali világnevező győzelme sok olyan férfított géncsünetett meg, amely eddig nagyon is tezett az angolok szócoknak. Minden este érdekes, hogy ezek a körök hogyan képzelték el a háborút? Tudniálk, hogy Magyarország a fenyegethatalmak közeletbe el magot, mert becsülete és önője függött eától a vállalkozástól. Ugyan akkor természetes, hogy az ellenség nem mikoskálacsall fog dobóitólra felénk, hanem a háború minden kegyetlen eszközét alkalmazni fogja ellenünk. Hogy nem hamarabb került erre a sor, annak biztosan taktikai okai voltak s annak is megvan a maga természetes magyarázata, hogy a magyar területek bombázása mielőtt éppen most kezdődött. Nyilvánvaló, hogy a bolsevista ellenség felé való menetelés, a felvonulást zavarják ezzel. De hogy nem Magyarország mostani állásfoglalásának, vagy pláne a zsidók megcsillagosításának következménye a bombázadás, azt az bizonyítja a legjobban, hogy egy nappal Budapest után Bukarest és más romániai helységek ellen is erős támadást intéztek az amerikai és angol gépek. Egyébként az, aki háború idején azon tétlenedik, hogy vajon az ellenség miért lö, az nem épelméjű és abból teljesen hiányzik az egészséges magyar lélek és magyar gondolkozás. Háborúban mind a két fél ad is és kap is sebeket. Az a fontos, hogy az utolsóit és a győzelme sebet mi ejtsük máson. Már pedig ehhez nem csak segyer kell, hanem érz, bátor lélek is és olyan férfiakból, asszonyokból, gyermekekből álló társadalom, amely nyugodtan és bátran szembe tud nézni az eseményekkel!

Beszéljünk arról, amit énekelni szoktunk!

Erkel Ferenc, a nagy magyar zeneszerző véleménye népdalainkról s egy mai megfigyelő írása a „slágerekről“

Hónapok óta minden héten közöl a „Magyar Nép“ egy eredeti magyar alt. Nem akarunk azzal dicsekedni, hogy komoly költséget okoz a lapunk hangjegyek elkészítése, de mégis beszélnünk kell erről a dologról. Még pedig azért, mert olvasóink közül többen jelezték ki már homlokegyenest ellenek nézetüket. Volt aki kárhatalos a magyar népdalt, mert nem tudja, milyen komoly nemzeti kincsünk minden egyes ilyen dala a népzenének. De ilya Istennek, nagyon sokan voltak, akik eldicsekedtek, ezidőig minden másnap azaz szárazoktatók, hogy elhedegültek a népdalokat és meganultak. Az alábbiakban Erkel Ferenc, a nagy magyar zeneszerző véleményét közöljük a népdalról. Véleményét mindenki nyugodtan elfogadhatja, mert Erkel nem csak magyar, hanem világvilágban is egyik tehetségesebb és legképzettebb zeneszerzőnk volt. A másik vélemény a „slágerrel“ egy mai, névelten megfigyelő róta papírra. Vele akárki vitkozhat, de mindenesetre olvassa el figyelmesen írását és az idézett szövegeket s csak aztán ítéljen. Azt hisszük, ennek az írásnak is minden magyar ízlésű olvasónk igazat adt (A szerk.)

Erkel Ferenc és a magyar népdal

Ahogy van beszéd-nyelvünk és a képi, szoborfaragó, himnő, díztő sajátos magyar formanyelv, úgy a magyar zenei anyanyelv is. S minthogy a magyar beszédnyelv, szín, orma és díszítő magyar látás nem okon alapjában véve az európai művészi kifejezésekkel, úgy a magyar zenei anyanyelv is egy külön valóság. És ha fajánkat rokonnak keressük, nemcsak az etimológiára és rokonságmányaira támaszkodunk, hanem a zenei anyanyelv azonoságára. Zenei anyanyelvünk a vogul, osztják, cseremiszi zenei anyanyelvel azonos. Bár kétségtelen, hogy ezérves európai időzésünk atatt sok idegen elemet felzótunk és áthasonfittottunk nyelvünk és művészetünk minden meggyíváulásában: azonban nyelvi és művészi alaprétegen keletről hozott sajátos megnyilatkozás. A magyar zene nagy problémája volt ennek a zenei örökségnek felírása és anyanyelvünk el nem lefejtése. Vagyis a művészeti nacionalizmus. S minthogy az elemzetiesedés századaiban a magyar falu őrizte meg a magyarság anyanyelvét, úgy a zenében is a falusi nép volt a konzerváló erő. A felsőbb civilizáltabb rétegek igényesek lévén, könnyen átvették az idegen népi kultúrákat. Ez kényelven volt, viszont az elnemzetlenedés veszélyét rejtelet magában.

A magyar zenei anyanyelvet sokok ezer magyar dalban, tehát népdalban a magyar falu, ha tovább nem is fejlesztve, de megtartotta, megőrizte. Előközött királyi volt az igaz magyar muzsika. Bujdosót tányákon, hegyeken, pusztákon, csendes nagy vizek partjain, nádasok között, széljárta sívalagon. És, mint annak idején a derék magyar Bessenyei

sokak meglepetésére a „pórok“ nyelven kezdett írni, úgy kezdtek egynemely magyar zeneszerzők a „pórok“ muzsikáján elindulni több-kevésbé sikerrel és kisebb-nagyobb öntudattal és felkészültséggel. A magyaros kezdeményezés jobbára Erkel nevéhez fűződik. Erkel nagy mester volt, aki magyar hangot és magyar levegőt vitt a zenébe. Saját bevallása szerint erősen befolyásolta képzelését az alföldi magyar táj és annak daloló népe. Egyik barátjához intézett levelében pedig Erdélyről ír: „Kedély hangulatos vidéken járván, szívem eserdnődig megtelt a szebbnél-szebb magyar és székely népdalok árjával.“

Elmebeteg „sláger“-szövegek

Különbös érzés kerülget. „Slágerek“ hallgatok. Egyszerre tudatára ébredek, hogy más országba jutottam. Közélysországba. Ez az érzésem a továbbiak folyamán egyre erősödök. Idegen nyelv az, amit itt beszélnek. Akad benne egy-egy értelmes magyar mondat is, mint ahogy, mondjuk, Párizsban járva is hallok néha magyarul beszélni. De egyébként idegen beszéd árad felém minden oldalról, erősen oda kell figyelni, hogy megértem.

Az első, ami feltűnik, a rímek kezdetlegessége, elbasználtsága: várom... párom“, „Csók... bók“, „világ... virág“, „Páris... máris“, „gitárom... kitaróm“, „égbolt... kék volt“. Gyakorl, hogy a sor valami közömbös, felesleges szóval végződik, olyanl, amelyre könnyű rímet találni, például „talán“ vagy „kérem“. Aztán a szókincs szegényessége, ócska pátosz. A slágerek általa annyira kilsőre készült, hogy nagyon könnyen osztályozható, néhány csoportba beilleszt-

het tudok tőlük többé szabadulni. És nem is nyugosom addig, amíg ki nem ütöm lelkemből, amit akkor éreztem, amidőn ama vadregényes, dalos vidékeken barungoltam...“ A Bánk bán c. szomorújátékában elérkezett a magyar opera megalkotásához. A Bánk bánt 1861. márciusában mutatták be a magyar Nemzeti Színházban. A siker osztatlan volt. Az akkori kritika egyöntetűen el volt ragadtatva a darabot! Itaz, ekkor már Erkel nagyírhő zeneszerző volt. Hunyadi László-ja éppen tizenhét évvel azelőtt aratott sikert.

Erkel 1811-ben született Békésgyulán. Lentről indult el az örökkévaló csúcsok felé, útja a magyar zenék sok tövist, de halhatatlan virágokat nyitó útja volt. Mint zeneszerző és mint az akkori „Dalmúszinház“ karmestere, sok-sok forró estén egybegyűjtötte a magyar zene szerelmeseit; tanítva, hitet gyujtva, soha el nem muló, igaz emberi és nemzeti ideálók felé fordította a lelkeket.

A magyar történelem tragikusn nagyyszerű fényét rálobogtatta a hulló nemzetre, soha el nem múltó tüzeket gyujtva apák és fiúk lelkében. Több örökéletű alkotással között tán leg-több sikert a Bánk bán, Hunyadi László, Dózsa György és István király aratta.

A Himnusz pedig mindnyájunk szent imájává magasztosult.

ható az egész termés. Vannak például szövegek, amelyekben a költő elpanaszolja, hogy a szive vagy általában a sziv hajlamos a fájásra. Ebből a tárgykorból a következő címeket sikerült feljegyezniem: Ugy fáj a sziv... Ha egyszer fáj a sziv?... Miért fáj a szivem, miért sajog belőle? Van néha úgy, hogy fáj a szivünk, Fáj a szivem, jaj de nagyon beteg... A szivünk ha fáj... Ugy fáj a sziv ok nélkül néha... Jaj de nagyon fáj a szivem tavasszal... Néha fáj a szivem, de én letagdom... Miért van az, hogy fáj a sziv? Megkérdezem a szived, szokt-e néha fájni?

Népszerűek a virágdalok. Nincs valamirevaló virág, amelyet a slágereköltők meg ne énekeltek volna. Ime néhány cím: Egy szál akáé, Fehér akáé, Lila akáé, Fehér orchideák, Lila orchideák, Fekete orchideák, Fehér gyöngyvirág, Szivem hőfőhő gyöngyvirág, Ithólyák, Ithólyák, Nyáron már thólya atacs,

Szereted-e még a fők ibolyát? Május van, az orgona virágzik, Virágoknak a Mía orgonák, Orgonavirágos éj, Száz piros rózsán, Száz piros rózsát... Száz szál piros róza.

Természetesen csaknem minden dal, akár komoly, akár vidám, a szereléről szól. Nem lehet csodálni tehát, hogy rengetegnek már a címében is benne van a „szerelen” vagy „szeretni” szó. A cím körülbelül mindig azonos a refrén első sorával. Ez a legfontosabb az egész szövegben, egymagában döntőbb, mint a többi 25 vagy nemtudomhány sor együttvéve. A szabály ez: a refrén első sorának olyan „bemondósnak” kell lenni, amit a fiatalember a leánynak tánc közben fülebe sughat vagy beszélgetés közben idézhet. A „szerelmes” szövegű refréneket felsorolni nincs helyem, csak példákat mondom: **Miért szereltek úgy? Magát szereltem én csak igazán. Nem igaz, hogy szerettem, Szeretem magácskát, szereltem nagyon.**

Tekintélyes csoport a találka-nótáké, amelynek őse a „7-re ma várom”... Vannak bölcselkedő szövegek, ezeknek a címe valami nagy, örökérvényű felfedezés, szententiaí fejek ki. A legemlélyitűbb és legmegdöbbentőbb ez: „Az ember egy **MIA**, egy könnyelmű senki. És mégis **oly nehéz** ma embernek lenni”. Könnyen kapják fel azokat a számokat, amelyek első sorába idegen, lehetőleg francia szavak vannak beleszőve: **Mon ami! ... Mon amour... Bonsoir... Merci bien...** Egy-egy régebbi nagy slágerben a **Pardon**, **Szyrona** és a **Good night** szerepelt. Gyakran használtják fel a szerzők exotikus város vagy ország nevét. Az újabb hangulatos vagy vidám dalok címében a következő exotikumok szerepelnek: Boszporusz, Mexikó, Jeruzsálem, (jellemző) Toledó, Bagdad, Honolulu, Teherán, San Domingo, Niagara, Popocatepetl, Timbuktu, Havana, Argentina, Rio de Janeiro. A Nilusról szóló első négy sorát pedig érdemes idézni:

Csuda nedves víz a Nilus,

Hol a kedves krokodilus

Vizipólozik, vizipólozik!

Vizipólozik zik, zik!

(Igy éneklék, betűről-betűre).

A slágerek zenéjéről azért nem írok, mert arról amúgyis sok szó esett már. Szakértők véleménye szerint a sláger legnagyobb része „zenei poznyá”, „zenei közhelyekből álló gicsis”.

Férfiről ne legyen: én nem a nő-fajt kifogásolom. Köszültségek, megvan a létjogosultsága. Alig akad ember, aki szándékosan vagy tudatlannal ne dudolna néha ilyen dalocskáit. És vannak jó szövegek is. Sajnos, au-

gyon kevés. De ez a kevés — valamint sok német, francia szöveg is — bizonyítja, hogy követelménye a műfajnak, hogy az érzelmes szám émelegős, a vidám szám pedig elmebajos legyen.

A szövegírók egyrésze fényleg tehetőségtelen, vagy alantas tehetőségű. A többiek között vannak tehetségesek, sőt költők is. Ezek azonban azt a hibát követik el, hogy nem önmagukat adják, hanem igyekeznek leszállni a többi sláger színvonalára, a

már beváltakból ellenni a sikeres tükör Akka hivatkoznak, hogy kénytelenek alkalmazkodni a közönség ízléséhez: a mai közönségnek pedig ez kell.

Ilyés Gyula: „A puszták népe című könyvében írja, hogy már falusi nép is alig énekel népdalt, „ak ad a műveltség, aki fejlődni akar az a város románcival fertőzi levegőt”.

Talán nem is olyan fénytelegen a kérdés, mint ahogyan általában hiszik.

Partizánen! Bum-bum!

avagy

megértjük egymást

Az alábbi kedves történetet, amely a magyar-német bajtársiasságot mutatja meg, a Magyar Katonajóság közölte.

Kiss János őrvezető tud aratni, kapálni és érli minden tudományát a földművelésnek. De nemétli nem tud, az szentigaz.

Oberschütze Franz Mayer kitűnő órás odahaza Linzben, de magyarul nem tud, az is bizonyos.

Személyesen szóban csak érteleme vergődőnekek egymással, hanem távbeszélő... A telefonálás egészen késégsbeelő dolog, ott még mutogatni sem lehet...

És mégis tanúja voltam egy esetenk, amikor tökéletesen áthidalnak ezeket a nehézségeket.

Elmesélem.

Kiss János őrvezető a „Károly”-támpont távbeszélő készüléket vizsgálta. Oberschütze Franz Mayer az ide tíz kilométerre levő szomszédos ucnet támpont telefonistája volt.

A német támpontot erős bandakötelek támadták. Az orlóv-szerzők tüllylyban voltak, már-már bekerítéssel fenyegették őket. Nem volt más hátra, segítséget kellett kérniök a magyaroktól.

Oberschütze Franz Mayer kapcsolta hát a magyar támpontot:

— Hier mediet Schützpunkt Karolina! Hier mediet Schützpunkt Karolina! Támpontunkat tülerében levő ellenség támadja! Azonnali segítséget kérünk! — mondta. Persze nemétli.

A drót másik végéről Kiss János őrvezető visszaküldte:

— Nix ferstehen! Nix dajes! — Aztán még bosszusan hozzátette: — Ki a menkü érti az ilyen bikkfanyelvű németet?!

A német belátta, hogy nem boldogul. Elkecseregett megadással hajította le fejét.

De ekkor egy géppuskasorozat fültyült el a feje felett és egyszerre felvillant a szeme:

Újra felkapta a kagylót. Nagy lekezelte vett és belekiabált:

— Halló, Kammerád! Bum-bum Partizánen! Bum-bum! Trrrrratata Bum-bum! Partizánen! Trrrrratata bum! Bum!

Erre már aztán megértette Kiss János őrvezető, hogy miért nem nyugtatik odát a német!

Válaszolt is mindjárt nyugalommal megfontoltan:

— Ahá, Kammerád! Megyünk!

Három óra se telt bele és clesitelt a harcizaj a német erők körül. Futot a partizán, miút a nyúlt!

A felszabadított támpont kapujában Oberschütze Franz Mayer háfa san szorította meg Kiss János őrvezető kezét.

Es nagyon megértették egymást.

Kiss János földműves Hajdubüször-ményből és Franz Mayer linzi órás-mester.

Máthé László.

Az ország legrégibb szarvasgyára

ŐZ-, SZARVAS-,

dámvadbőröket, kesztyű, ruhát, tati, mosó- és bőlésbőrre, — természetesen színben és színesen, — egyéb vadbőröket szőrmére való kikészítéssel bérünkünkben vagy felesben elláall:

Mehlschmidt Gyula utáda

FEJÉR ANDRÁS

Finombőrgyára Tatatóváros

Alapítva 1780.

Egy gyergyói község élete

Amikor Rákóczy György tekerópataki sérelmet orvosolt...

A gyönyörű őszi napsütésben a tiszú vassúti szerelvény düböröve hang. Kies tájak váltogatják egymást. Alig hagyjuk el Vasláb községét, hegyekkel körülvelt síkság tárul felénk: A gyergyói medence felső része. Hat község alkot egy kört. Ennek öt állomása Tekerópaták. A község nevét a visszafolyó patakról vette. A patakok hegynek folyik, majd visszafolyó és kacsakaringós uton halad a "kény pataka felé. Erről a tekerópaták patakról nevezték el a két oldalon elterülő falut: Tekerópatáknak. A tekintélyes nagy községnek ma már kb mint 2600 lakosa van.

Egy régi, 1567-ből származó feljegyzés szerint a falu 40 kapuval rendelkezik. Húsz esztendővel később, 1846-ban már kápolnája is van s a pap beszámolóiban a következőket írja a kápolnáról:

"Az tekerópataki kápolnát, ki a falu között vagyon meg sendelgetet-m anno 1635 die 7 july és ment reá ezer 6 száz sendel."

Majdnem minden székely községnek kijutott a történelem folyamán a arványos betegségek, a tüzveszből s egyéb megpróbáltatásokból, megke a lakosságot bizony megtizedelték. Így az 1658-61 közötti tatárjárás idején a kápolna is leégett. 602-ben kolera tizedel. Egy évszázaddal később, 1708-ban Moldovából behurcolták a pestist. Ekkor az egész gyergyói medencét lezárták, a só elenyült és ez is igen érzékenyen érintette a lakosságot. Tíz év múlva szárazság, éhínség és a „csoma" betegség követi, ami a gyergyói medence lakóinak jó részét kiirtja.

A 18-ik század elején a plebános bontást tesz a kijárvított iskoláról. 801-ben leég a falu egyházaud része, ezzel együtt az iskola és a levéltár is a lángok martaléka lett. 1820-ban 120 iskolaköteles gyermek van a községben, de csak 42 jár iskolába. 1883-ban újabb tüzvesz pusztít a községben és 147 család hajléktalanná válik, 645 épületet hamvasztanak el a lángok.

Jobb napok

Ezek voltak a szomorú napjai a községnek, de vannak olyan feljegyzések, amelyek a község jobb napjairól beszélnek. Mint katonákat, a falu lakói már a XVIII. század elején említik. Az 1616-os Lustra Sicilorum 76 nevet sorol fel. Még ezelőtt, 1569-ben összeírt főemberek és löfők a következők: Biesak Simon özvegye, Biesak András, Antal Deák, Barabási

Gergely, Márkus János, Márkus László, Sok Máté, Keresó István, Főrika Miklós, Főrika Máté és Kovács Mihály.

Az 1600-as évek elején gróf Lázár István Keresó János Veres házát el tulajdonította. Keresó panasszal fordult a fejedelembel a jogtalan bírtokbitorlásért. Sikerült is neki elérni, hogy Rákóczi György 1636-ban írást adott, amelyben a föltsített utasítja, hogy „a sértett házat örökségével együtt visszaadjad és igazságában megolthatmazod". 1624-ben pedig a községben lakó Benesnek primipalarius levelet ad és házát, amely a Péter Ferenc és Tatár Tamás háza között van, az adó alól kiveszi.

Tekerópaták külön egyházközséggé 1724-ben alakult, amikor is hozzákezdtek a templom felépítéséhez. Eddig állott fenn a kápolna. A falu első papja Jere. Utána következtek Lukács, Bodó, Bertalan. A Gáborfi család a falu melletti dombra 1760-ban egy kápolnát építtettek, amelyhez a falu évente kétszer-háromszor elzarándokol.

A falu lakossága — 100 év tükrében

A község lakossága az utolsó száz évben a következőképpen alakult: 1850-ben 1658, 1903-ban 2300, 1910-ben 2650, 1930-ban 2052, 1941-ben 2665 lakos.

Ha figyelmesen végignézzük ezeket a számadatokat, megállapíthatjuk, hogy a község lakossága évről-évre milyen szépen szaporodott. Csupán a román népszámlálás szerint csappant meg a lakosság. A két népszámlálás között húsz év telt el s erre az időre esett is a világháború négy esztendeje, s a községből körülbelül 350—400 ember vett részt a háborúban és 114-en haltak hősi halált. Ez a szám magabevé nem vehette vissza hatszáz lélekkel a község lakosságát, mert természetes szaporulatnak a húsz év alatt mégis kellett volna lennie, s ha 114-en meg is haltak a természetes halálhozási arányszámon felül, a kivándoroltak száma is csekély volt, tehát visszaesés aligha történt, bár azt sem tartjuk kizártnak, hogy valamely kénszver miatt a lakosságnak a községből máshová kellett szivárognia és a természetes szaporodás erős visszaesését is föl lehet tételezni. Elben az esethen ennek az értékes székely községnek a népmozgalmi képe még szomorúbban fest s csupán részletadatát képezi annak az általános helyzetkép-

nek, amely a székely népmozgalmi adatoknak a román idők 20 esztendeje alatti általános visszaesését mutatja. Ezeknek a népmozgalmi adatoknak egész székelyföldi viszonylatban való feldolgozása sok igaz székely keserűségre vetne fényt. Mindenesetre örvendetes, hogy a legújabb népszámlálási adatok szerint most már kimutatható a folytatódólagos fejlődés s annak további javulása iránt nincs kétségünk. Ha a 22 esztendő megszállás rá is nyomta belyeget a község fejlődésére, most igyekezzünk pótolni mindazt, amit elmulasztottak.

Székely kapu — tündérváru

Amint a falu egyik utcáján végighaladunk: ragyogó új székely kapu köli le figyelmeinket. Csak néhány hónapja állíthatják. Faragás, festés, minden a legizlésebb. A többi egyszerű, idegenes mintájú kapu között királyi pompájával emelkedik ki. Odamegyünk, hogy közelről is megnézzük és éreklődjünk, ki az az öndatados székely ember, aki ilyen káput csináltat magának és jó példát mutat a falu népének, merthiszten vissza a székely stílushoz és szokásokhoz: ez kellene ma mindenhol legyen a jelszó, mert amit bensejünkben érzünk, azt különben is kifejezésre kell juttatnunk.

Öröm től el, amikor a megkérdezett emberektől egymásután azt halljuk, hogy a tanító úr lakik ott. Csak-ugyan a felírás is bizonyítja, hogy Bíró József tanító építtette. Valamikor a faluvezetők voltak az elsők, akik hozták a város felé és elsőnek veszítették el néphez tartozásuk bizonyítékait: a népviseletet és a népi szokásokat. Ezért örvendetesek az ilyen kezdeményezések. A népviselet visszahódítására még kevesen tesznek kísérletet, pedig a nemzeti öntudat fokozása irányában különösen nagy jelentőségű volna az is.

Gondoljon honvéd hozzáterelőjére s rendelje meg számára a

MAGYAR NÉPET

A MAGYAR NÉPET

akár a laktanyába, akár a frontra elküldjük neki

Miért nem tarthatnak többé magyar szolgálatot a zsidók?

Az új, háztartási alkalmazottakról szóló rendelet előzményei

A Budapesti Közlöny közölte a kormánynak azt a rendeletét, miszerint ez év április 30-ai után zsidók nem tarthatnak keresztény háztartási alkalmazottat. Ennek a köcsögkivűl óriási jelentőségű rendeletnek szomorú és a magyar nemzet szempontjából egyáltalán nem közömbös előzményei vannak. Az a statisztika, amely nem láthatótt napvilágot, mindennél fényesebben bizonyítja azt, hogy a magyar háztartási alkalmazottak teljesen ki voltak szolgáltatva a zsidóknak. A magyar alkalmazottak nemcsak munkáját, hanem mindenét adta a zsidóknak a havi béért. A magyar falu romlatlan gyermeke a zsidó háztartásokban a zsidó erkölcsi fellegének megfelelően állalkult és megtörtént, hogy egy-két zsidótól származó törvénytelen gyermekkel és zsidó életsejteléssel került vissza a falujába. Ez az évek óta határozó rendelet végre visszaadta szégyen magyar lány szabadságát és elcsúszta azokat a magyar falu romlatlan gyermekeinek a zsidóság által történő megfertőzésre.

A hátsó lépések népe

Egyes régi bérházakban még ott áll a tábla a hátsó lépcsőház mellett a felirattal: „eseldek és hordárk részére”. Valahol valami régi szabályrendeletnek kell lennie, amely ezeket a lányokat kiközösítette a társadalomból, hogy még csak azon a lépcsőn sem volt szabad járniok, amelyiken az „urak” járnak. De ugyan ki is tördölte volna felük?

Még ők maguk sem, aminek legnagyobb oka abban keresendő, hogy az eselék nagy részében a eselőd állapotot csak átmeneti helyzetnek tekintik, akik beherlelnek.

A nagyrészt faluról került lányok töbnyire csak a től hónapokra szegődnek el, aratásra hazameznek, de akik elől az otthon valamennyi okból elzáródik, szintén nem tekintik élet-hivatásnak a eselőd pályát, hanem igyekeznek férjhezmenni, amennyiben az csak hányattatás után sikerül.

A statisztika szerint Budapesten 1911-ben a eselők száma 61.233, házasságot kötött 1474. Születések: (a háztartási alkalmazottak gyermekei) törvényes születés 12. törvénytelen születés 740. Itt meg kell jegyeznünk, hogy a háztartási alkalmazottak a lista élén vannak és az összehasonlítás alapjánál közöljük, mert ez is jellemző a hozzájuk legközelebbi foglalkozási csoportokra:

törvénytelen törvénytelen gyermekek nyese		
napszámosnő	66	39
ipari munkásnő	127	161
mezőgazdasági munkásnő	77	101

Országos viszonylatban 2840 halállal végződő ügyilkoságból 577 esik háztartási alkalmazottakra.

A bíróságok kimutatása szerint a törvényeszek és a járásbíróságok által jogerősen befejezett ügyek 3 százaléka követtek el a háztartási alkalmazottakat. Ez a szám azért jelölendő, mert létszámuk az összlakosságnak 25 százaléka, tehát, nem szabad egészen könnyelműen azt mondani, ha eselőd, akkor tolják és gonosztevő is. Az alköveit bűncselekmények között természetesen első helyet foglalja el a lopás annak minden minősíteti és minősítetlen formájában, a számok nagysága szerint sorban következnek a sikasztás, okiratamisítás (könyvek megmeghamisítása), munkakerülés (összesen 93 esetben) rágalmazás.

Cselédygerek a lelenházakban

Teljes egészében közöljük a statisztika adatait, az ország lelenházaiban 1911-ben elhelyezett törvénytelen gyermekekről szóló táblázatot, amely az anya foglalkozása szerint készült.

a lelenházakban elhelyezett gyermekek száma %

őstermelés	273	3.4
ipari	207	2.5
Érekeskedelem	129	1.5
közelkedés	86	0.4
más foglalkozásnak	357	4.4
mezőgazdasági napszámos	768	9.4
ipari munkásnő	739	9.1
kereskedelmi munkásnő	122	1.5
különféle napszámos	1674	20.5
háztartási alkalmazott	2373	36.4
egyéb és ismeretlen foglalk.	596	7.3
foglalkozás nélkül	295	3.6
Összesen:	8161	100.0

Forduljunk el a szomorú számorsoroktól a világítsunk be a lakás eldögött helyén levő apodott levegőjű cselédszobák tükreibe.

Az egyedi emberi tragédiák nagy tömegére akadunk. Szörnyű lelki vérdíjak, amelyek a magára mara védtelen ember egyedül képtelen v gúckinlódni, amikor romlatlan falu lelkére hatni kezd a zsidó szellem megfertőzött város könnyelmű e kölfése.

Nem szabad semmin se esodálkozni mert a kisértés végtelenül nagy, és segítség, még egy jóindulatú tanár erőfjei sem mutatkozik sehonnan. Tanácskérésben is idő kellene, azt p dig nem téri meg a látásőt valakúra terjedő munka.

A zsidó nagystágk szektatúrái, a filaluralak tolakodó bizalmaskodásai a hasonlók vannak felvára abba, a p napszönyvből, amelynek lapjait sem ársközlődésel forgatni nem szokta. Kevés volt a eselődötton, amelyet a valásfelekezetek tartottak fenn szegénye anyagi felkészültséggel, ezzel szembe eselődött a szép ruha, a prostitúció látszatra könnyű volta, és elromlott barátok hazug szava.

Statisztika nélkül mindenki a saját tapasztalatából is tudja, hogy különbösen a fővárosban nagyrészben csak zsidók voltak abban a helyzetben, hogy személyes kényelmük érdekében eselőd tarthassanak. A pesti eselőd megromlott erkölcsi ellenállóságának nagyrészben az az oka, hogy adottságail és a helyzet költöttségük miatt a legteljesab merőttekben ki voltak téve zsidó szellemiség és erkölcsiesség hatá sainak, az eredményről a statisztika tanusodik.

Ez a veszedelem nagy volt és nem túrt semmi késedelmet.

A zsidó háztartásokból most majd másfél két irányítani ezt a nagy munkástömeget és pedig oda, ahol a mai időkben nagyobb szükség lehet rájuk.

Egészen komolyan és egészen nagy vonalúan kellett ehhez a kérdéshez hozzájárulni, mert a 100.000—200.000 magyar élet védelméről volt szó.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alapítva: 1899.

Magyarország egyedüli állami érdekességű, színmagyar biztosító szövetkezete.

Kartelen kívül!

A biztosítás minden ágával foglalkozik igen előnyös díj- és feltételek mellett. Vezér, fő- és helyképviselőik minden városban és községben.

Vezérképviselőségek Erdély területén:

Kolozsvár, Horthy-út 6,

Marosvásárhely, Széchenyi-tér 28 sz.

Fűszernövények

ertünkben jusson mindig hely néhány fő fűszernövénynek, gyak-ságúsgúkn van ezekre az izesi-re.

Isorfü. Igénytelen növény, ugorka, boriska savanyításánál használjuk. Tulajdonképpen évelő, de leg-bősbőr egýevés-növénynek neveljük, hullott magja is minden külö-nöb gondozás nélkül kihajt és éve-n keresztül zöldel. Magvát március-én 30 cm. sőtávoiságra ritkán-juk. Nyáron kapáljuk, gyomláljuk, sózzuk. Zöld részeit virágzás alatt szájjuk, száraz, szellős helyen szá-juk.

A fokhagyma gerezdeit is most-ál eldugosunk 20x15 cm. távois-ágra. A talajt porhanyósan tartjuk, augusztusban zöldre elsárgal, meg-ál, a hagyma beérett, ekkor felszed-juk.

Kapor a legübb kertben művelés-ülkül megterem. Ha még nincs ker-tekben, áprilisban szörva vessük és magvát porhanyó földbe. Ösi-ált eltevésre elég augusztusban vet-ünk.

Kömény. Kétéves növény. Magvát-ány talajon március, áprilisban-újjuk, jó kerti földben pedig augusz-tisban, 30 centiméter sőtávoiságra. egýobb a vetésforgó második évében, hat a tavaly trágyázott földben ter-eszteni. Első évben csak kapálni-ell. Következő év májusában kezd trágozni, júliusban már szedhetjük magvát. Amikor a magvak nagy része-reit, a kora reggeli órákban (ekkor-ém pereg) leszedjük a virágzárát, zotaz, szálos helyen szárítjuk.

Majaronnát állandó helyre vetéssel-5 palántaneveléssel termesztetünk, fa állandó helyre vetjük, a magokat-április elején 20 centiméteres sor-avolságra szórjuk ki. Magja apró, etes előtt homokkal keverjük, hogy-je vessünk sűrűn. Sekélyen takarjuk, földet jól hozzányomjuk. Kikelés-tán kapáljuk, a sűrűn kelt növénye-t kiritkítjuk 8-10 centiméterre. ültusban teljes virágzás alatt (ekkor-legillatosabb), a talaj felett 2-3 centiméterre levágjuk, csomókba köt-je, szellős helyen szárítjuk. A töveket-ocsofuk, megkapáljuk. Ilyen gondo-ás mellett, ősszel mégégyyszer vág-matjuk. Ha palántaneveléssel ter-esztyük, magvát szörva vetjük pa-átaágyba, vagy ládába március vé-én. Majd 20-20 cm. távoiságra 5-6-évényt egybe ültetünk.

Metélfő hagyma (párhagyma) kevés-pondozást kíván. Magvát március vé-én, április elején langyos ágyba vagy szaporító ládába vetjük, majd 5-6-

osával ültetjük ki. Elterjedtebb szaporítása a tőszétosztás, ennek az ideje is most van. Meglévő töveinket felszedjük, részreire szétszedjük, gyökerét lombját felényire visszavágjuk. 20-25 cm. távoiságra ültetjük ki. A virá-gzó növény lombja durva.

Paprika. Ültessünk néhány fő erő-s paprikát is. Magvát korán vetjük, mérsékelt helyen tartjuk a vetést. A kikelő növényeket kettesével áttüz-deljük. Hűdegre érzékeny a paprika, ezért csak a májusi fagyok után ültet-jük ki kettesével, utána beöntözzük. Jó, ha a talajt szalmás trágyával be-áruykoljuk, ezzel a növényt a ki-szaradástól óvjuk meg. Nyáron bő-ven kell öntözniük. A szárazon tar-tott paprika izetlen, rágós, apró hüvelyt terem.

Torma. Kertjeinkben rendszerint a vékony, elágazó, cspis tornmagýeke-ret találjuk csak, pedig kevés munká-val szép és jó terményünk lehet. A tornát gyökérdugványról szaporít-juk, a 25-30 cm. hosszú ceruza vas-tagságú gyökérdarabokat 30 cm. tá-voiságra ültetjük ki. A gyökér egé-

szén a földbe kerül. Jó, ha 40-50 cm. magas bakházat készítünk és ebbe ültetjük a gyökeret. A földbe helyezett dugvány fejlődésnek indul, a felsőrésze zöldet hoz, a dugvány vastagság, az oldalán és alsó végén gyökeret fejleszt. Nyáron, borús idő-ben, vagy kora reggel kibontjuk, az oldalán fejlődő gyökereket éles kés-sel levágjuk. Ügyeljünk, hogy az alsó, ügynevezett talpgyökereket ne sért-sük meg. Majd a földet visszahuzzuk és jól beöntözzük. Az őszi felszedés-kor az alsó talpgyökereket tovább-termesztésre félretesszük, a megvasta-godott dugványt használjuk fel el-kezésre.

Zöldpetrezselyem se hiányozna kertünkéből. Szép a zöldre az ő. n. metélfő petrezselyemnek. Magvát ko-rán tavasszal vetjük, a sűrűn kelt növényeket kiritkítjuk. Felhasznál-hatjuk út-és ártszegélyezésre.

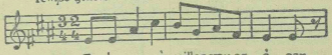
Zellerbél is tartson néhány tövet, zöldje kedvelt ízesítő. Magvát korán tavasszal langyos ágyba, szaporító-ládába vetjük, áttűzdeljük. Csak má-jushan ültetjük ki.

NÉPÜNK SZELLEMI KINCSEI

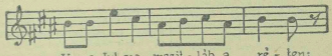
MINDEN HÉTEN EGY NÉPDALT!

Este van már*

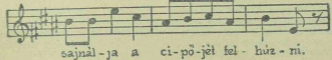
Tempo giusto $\text{♩} = 112$

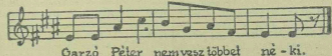
1. Es-te van már, csillag van az é - gen,

Varga Jul-csa mezít - láb a ré - ten;

sajnál - ja a ci - pő - jét fel - húz - ni.

Garzó Péter nem vesz többet né - ki.

2. Garzó Péter elment katonának, Acélfegyvert csinált magának; Acélfegyvert, rózsafa a nyele, Rá van írva Varga Julcsa neve.

* Párosító szöveg. Az előjegyzésben az álsz helyett gíz kell.

A BIVALYBIKA

IRTA: Nagy Kálmán

Második Frigyeset csak a beavatottak hívták ezen a néven, azok is csak a háta megett. Az elnevezést nagyneveű druzsája, ama bizonyos Rótszakállú Iránti tiszteletből, na meg nem utolsó esetben a rokonhangzás miatt kapta. A polgári életben ugyanis olyan nevet véselt Második Frigyes, amely a német nyelvből, Köztudomságot a vörös színt jelent. Meglehet ugyan, hogy a külső megjelenése is nem kimerítően hozzájárult ahhoz, hogy a vidéki kaszinótagok a háta megett mindig a felség jelszöveggel együtt emlegettek nevet.

Pedig nem is üselt szakállt, sőt, ha lehetne, mindennap megborotválkozott. Minden máségből hajszál azonban, amely a fején tárgyalt, lángvörös színből ragyogott, még a leghomályosabb világításban is. Ne gondoljuk, hogy ez valami különös fajú jellegzetlenséget árthat, inkább csak a mélynévű szem jelentett valami szelíd homályt az igéretföldje Iránt.

Tudta, vagy nem tudta, hogy háta megett uralkodói titulusokat illesztek nevéhez, sohasem lehetett megállapítani, annyi bizonyos, hogy valamit megértett, de gondosan titkolta. Sőt, igyekezett lehetőleg magára öltetni egy elképzelt szuverén összes külső jellemvonásait. Gógós fejtartrással járult a világban, hogy kiegyenlítse azt a hiányt, amelyet a természetnél megtagadott tőle a természet. Kezében ezüstgombos színpálcája akár uralkodói jogar is lehetett volna. Mindezeket felül szöveggel használta a jeledelmi többséget is.

A sors trónjából, polgári foglalkozást is kellett gyakorolnia s mivel nem állott rendelkezésre semmiféle civilista, az állatgyógyászat terén hasznosította működését, mint három politikai járás állatorvosa. Hivatásos teendőin kívül jóformán semmi dolga senkinek volt. Ha a parasztnak megbetegedett a tehené, agyis csak a kocsdost hívtatta el, ha feljavodott az ökré, peiró-leummal próbálkozott, ha a disznaja kornyadozott, a legfőbb fórumhoz, a disznóállókészhez folyamodott, de sohasem vette állatorvos segítségét igénybe.

Második Frigyes, nevezük most már csak ezen a néven, ha négy-öt-hat-onként beutazta a községet és bekukkolt a vágóhidakra, meszárészek-

be, ki is merlette teljesen a hivatása minden ága-bogát. Legfeljebb az állatnemesítés terén fejtette ki azután üdvas tevékenységét. Ez tudományterésben a statisztikázásban merült ki és ha redőtt, hogy valamelyik sulobon még nem vásároltak újat a karácsonyra kívánt községi bika helyett, igen erőteljes felszólításokat küldözgetett az előljáróknak.

A megszállt faj hivatalos nyelvében igen szépen hangzott a jeledelmi többsé is. M... járás központi köllatorvosa elrendeljük, hogy a község záros határidőn belül stb., stb.

A juhásztrák ugyancsak vakerhatók jejkiket ha hasonló dörgedelmeket koptak. A fejuakaróson kívül rendszerint nemis tettek egybebel és a jalu továbbra is marodt tengészkon, tenyész-bika nélkül.

Egyzser K. község előljárósága kapott hasonló hivatalos irást, ahol a másfél évtizedes megszállás dászára is még mindig a honfoglaló Árpád fej-tájából való volt a bíró. Nem is próbáltk elcsapni sohasem. Állítólag több ezre volt, mint összes feljebb-voájnok egészen a vármegyéig és igen-igen respektálták a megszállók részéről is. Eppen vacsorautáni kasz-nórászat foglatotokodott az esküdtel-ek egyetemben a szövetkezetben, amikor a sánta dobos rárontott a sok-pécésés hivatalos levéllel.

— Loanslegény hozta, — nyugóte jalladozva — valami borzasztón jor-tos lehet.

— Na csak nem kell úgy megijedni mindjárt egy kis hivatalos irástól, csillapította a bíró a körjeje szeres esküdteteket, akik mindnyájan valamiravoltajélét sejtettek a nagy sürgőssé megett. — Caupán a bikáról az, nincs benne egyéb semmi, — nyugtatta meg a bíró a kedélyeket.

— A bikáról? — érdeklődtek az dalkozva jobbról is balról is.

— Igen a bivalybikáról...

— Hát az nekünk nincs is...

— Eppen ez a baj, mert azt monja az irás, hogy egy héten belül legyen.

— Az csakugyan nagy baj, — szönyülkédtek, — mert erre a célra nincs egy vas sem a község lóudájában.

— Mindjárt úgy odavagytok, vágta oda féltőlrel a bíró. — Bli-vun...

— Von?

— Ha nincs is, majd lesz.

— Ugyan bizony honnan, — mresztelték szemüket bámulva az előjárók.

— Hát itt van a Kormos, az enyé az igen szép kiállást jószág, megfelle községi bídnak is.

— A Kormost akarja megtenni községi bídnak, habahaha, — viharoz fel a jökedu a községi szövetkezetben.

— Miért ne, bízzatok csak reán.

Még aznap megírta a választ Második Frigyesnek, hogy jöhét számba venni a jószágot, mert megvan a községi bivalybika.

— Mikor megérkezett az állatorvos még a kapuban elcsipte, beuzotte a szobába és jeltárolta kiastán jfő jöfőle rézölvel. Legelőbb hetvenjoko lehetett a szivórium, amit a főzészko orrosságnak tett félre az első csepe gézből. Közben dőbeszédében megvárta, hogy milyen fáján bivalybikára tettek szert, csak az a bafja hogy rettenetes gyilkos fenevad s a kékbuják gondozón kívül senkise sem szenvedhet maga körül. Különösen a nadrágs emberre jelent kősi halált. Mikor megvették, követ rakott szakér után lötve hozták haza, mégti majdnem katasztrófát idézett elő az úton.

Éztől a beavatottak kiozettkék az Istállóból Kormost és megköztették úgy, hogy még a csontja is ropogott. Lábai között rudakat húrtak kereszt-

melyeket hat-hat ember tartott minden oldalról. A hatalmas szorakoblóbról-balról megint vagy tíz ember kapaszkodott. Ugy körültekinték bújások a gyöngyöri jószágot, míg nem látszott annak csak a füle az orrahegye.

Akor a rézél kellőképpen megte a hatását, még egy utolsó figyelmeseit intézett a bíró a döngözés dörögőshöz, aztán levezette az udara.

Nagyon vigyázzon instálom, mert oroztánál is bőzebb ez a fenel, láthatja, hogy alig tudja tartani kez ember te.

Kormosnak kellemetlenül vágta a fél a házat, rugdalozott, kapálózott, hogy csak bírj, hogy Második Fritzesnek még a nadrágjára is reszket, amikor odament. Megsimogatta a kromosny fejete orrát, bázsepte a nyet Kormos jübére, aztán elégedetn ment vissza a rézélőhöz.

— Szép állat, nagyon szép állat, — trvendezett most már kissé akadozó jelvel — még ma elmondom a főbírónak is.

— A főbíró nagy állatbarát volt és már másnap kiköszöztet, hogy a sudobikáit megnézze.

— Na, hol van az a híres bika, — érdezte még a kocsiró?

— Künn van instálom a kertben, — mondta nagyon szerényen a bíró.

— Nagyon helyes, — tenégszállaknak is szükségük van friss levegőre, de hol van az a bika, nem látok csak egy bivalyfogatot, amivel valák szánt.

— Hát az a bika instálom, amelyik most éppen csára áll.

— Mi az, megbolondult kend, csak sem fogta be a falu bikáját járomba?

— Nem a falu bikája az, hanem az a ökröm. Igaz, hogy derek szép jószág, még bikának sem kellene derekább, — mosolygott hamiskásan a

A főbírónak csurogtak a könnyei, amig az esetet végighallgatta.

— Tudja-e kend, hogy ez hatóságjelrevezetés?

— Miért volna, — henegett a bíró — ha egyszer a hűdaktor is jónak találta? Bika az, trás is van róla.

— Az drágó vigye megukat, — nevette el a dolgot a főbíró és még aznap elmesélte az esetet a járdási szék hely kaszinójában.

Szegény Frigyes jéltévig nem merő a kaszigiába menni s azonnal kérte nyugdíjaztatását.

Honvéd munkavezető törzsek a polgári termelés szolgálatában

A termelés sikerének egyik legfontosabb előfeltétele a munkáskérdés helyes megoldása. Nálunk, háborús időkben, a Honvédelmi Törvény (1939. évi II. törvények) gondoskodik arról, hogy a kormányzat ezt a kérdést, törvényes alapon, az ország érdekében sikerrel megoldhassa.

A közvetlen érdekeltek munkásokon és munkaadókon kívül a nagy tömegek csak felültesen ismerik a honvédelmi munkaszervezetet. Ez a szervezet az ország egyik legnagyobb munkügyi intézménye, mely az egész országot behálózta.

Végrehajtó szervei a honvéd munkavezető törzsek.

A munkavezető törzseknek az a feladata, hogy ott, ahol különféle háborús okok miatt a termelőmunka számára szükséges munkaerőt, vagy munkaeszközöt a rendes, bekezesítő szerinti módon, megfelelően biztosítani nem lehet, a törzsek — egyetértésben az illetékes polgári hatóságokkal — a Honvédelmi Törvény alapján polgári munkásokat, vagy munkaeszközöket bocsássanak az igénylők rendelkezésére. Ezen túlmenően, ahol a munkafegyelm és a munka sikerének érdeke kívánja — ismét csak a polgári hatóságokkal és az érdekeltekkel egyetértésben — a munkavezető törzsek a munkásokat, ha szükséges egész vállalatok személyzetét — katonai vezetés alá vonják és katonai vezetés alatt alkalmazzák termelő munkára.

A munkavezető törzsek katonai vezetői tevékenysége nemcsak abból áll, hogy a vezetésük alatt lévő polgári munkástömegeket és tisztviselőket katonai jogszabályok alkalmazásával termelőmunkára kényszerítik, hanem abból is, hogy ezek szociális jólétéről, elemzésükről, ruháztközükről, biztosításáról és egyéb jogos magánérdekeik megővéséről gondoskodjanak.

Tájékozásul szolgáljon e téren, hogy az elmúlt termelési évben a honvéd munkavezető törzsek, egyedül a fakitermelésnél foglalkoztatott és katonai vezetés alatt álló polgári tömeg-

munkásoknak, törvényes áratoknál alábbi cikkeket osztották ki:

600 vagon lisztet, 140 vagon kukoricát, 72 vagon zsiradékot, 225 vagon zabot, 400 vagon szénát, 29 vagon vasat és 50.000 pár lábbelit.

Az idén a közellátási miniszter és az iparügyi miniszter a nehéz gazdasági helyzetre való tekintettel még jobban fogja támogatni a munkavezető törzsek útján, az arra rászoruló polgári munkásságot.

Jelenleg a következő helyeken vannak honvéd munkavezető törzsek: Gödöllőn, Szekesfehérváron, Győrön, Komáromban, Érsekújváron, Szombathelyen, Veszprémben, Zalaegerszegben, Kaposváron, Pécsen, Keszthelyen, Szegeden, Zomborban, Szolnokon, Debrecenben, Miskolcon, Salgótarjánban, Ungváron, Míramaroszigeten, Kassán, Nyiregyházaon, Buxtavházaon, Kolozsváron, Marosvásárhelyen, Nagybányán, Nagyváradon, Besztercén és Csikszereván.

Aki a munkavezető törzsek munkáerőt, vagy munkaeszközöt (járműveket, munkagépeket, traktorokat, stb.) akar igényelni, annak először az illetékes polgári hatósághoz, tehát a kir. vármegyei gazdasági fellépőseleghez, a kir. erdőgazdálkodáshoz, a kir. államépítészeti hivatalhoz, stb. kell fordulni abból a célból, hogy ez a hatóság igazolja a kérelem jogosságát, illetve szükségességét. Az igényléseket a munkavezető törzsek gyorsan, felesleges formásoktól mellőzéssel intézik el. Célszerű, ha az érdekeltek a polgári hatóságoknál tájékozódniak igényük bejelentése előtt, nehogy felesleges, vagy téves eljárásokkal idét veszítsenek.

A

Magyar Népet

terjeszteti

magyar kötelesség!

EMKE POSTA

Újabb ajándékkönyvtárat küldött szét az Emke.

Az Emke újabb ajándékkönyvtárat küldött szét az Udvarhely-megyei Szokolna-Cségye községbe Kalkut Ignác né tanítónő könyvtárkezelőhöz, *Éltére* Nagy László tanító könyvtárkezelőhöz, *Szentkeresztbányára* Geszli Gyula könyvtárkezelőhöz és *Lővértre* Molnár László könyvtárkezelőhöz.

Fűzetek jutattunk *Kolozskara, Nagyilva, Sárdásár és Körösfő* községeknek, továbbá a IX. Hadtestnek.

Hazafias ünnepség Szurdakon.

Márc. 15-én Farkas Károly szurduki Emke-fiók vezető feleségének rendezésében a helyi levénte-csapatalt együtt *Szurdak községben* igen szép hazafias ünnepséget rendeztek. Ébressző után közös istentisztelet volt, majd levénte-műsor következett a gyakorló-téren az országzászlónál. Délután az állami népiszkola tanstülete és a magyar tagozat növendékei tartottak ünnepséget, amelyen műsorán énekszámok, szavaltók, élőképek és Farkas Károlyné h. igazgatónő ünnepi beszéde szerepeltek, amelyet szavalo körös szavalt és énekar festett alá, majd szindarabbeszét következett. A műsor számok közti összekötő szövege Farkas Károlyné mondotta el, aki az egész ünnepség megrendezése körül igen sokat fáradozott.

A szurduki tanstület és a magyarság példát mutatott arra, hogy miképpen lehet hazafias ünnepséget a község egész ifjúságának, illetve magyarságának érdeklődése mellett és részvételével megrendezni.

Tovább tartanak az Emke fiók-megalakulások.

Újabb a következő Emke-fiókok alakultak meg:

Március 5. Mezőszava Kolozs megye. *Elnök:* Kolombán Bendeguz ref. lelkész, *alelnök* Szakács Sándor, *ker.* titkár Deák Sándor, *pénztáros* Fodor István, *ellenőr* Ötvös Géza, *vál. tagok:* Fodor János, Fodor Sándor, Pásztor Miklós és Pásztor István. A megalakulás érdekében *Kolombán Bendeguz* ref. lelkész fáradozott.

Márc. 12. Kissebes, Kolozs megye. Az alakuló gyűlésen felkérés folytán Kiss Károly tanf. Kolozs-m. megh. ügy. elnök elnökölt, a tisztikar megválasztására vonatkozó előterjesztést pedig Walter Gyula közp. titkár tette meg. *Elnök lett: Fazekas Lajos MÁV főnök,* *alelnök* Kazinczy János, jegy-

ző, *titkár* Fejér László igazgató, *pénztáros* Miklós József tanító, *ellenőr* Gidai Lajos, *vál. tagok* Ifj. Gidai Lajos, Kiss Lajos MÁV raktárnok, Kovács József fukereskedő, Kovács Lajos MÁV tiszt, Bagi Rezső főgépész, Magyar József mozdonyvezető és Polgár Mária tanítónő.

Az alakulás sikere érdekében *Fejér László* ig.-tanító és a tanstület tagjai buzgólkodtak. A jelentkező tagok száma eddig mintegy 80.

Márc. 20. Szentlőzsr, Bihar megye. *Elnök* Márk Endre ig.-tanító, *alelnök* Rimai László, *titkár* Ormos Ilona áll. tanítónő, *pénztáros* Popovics Pál, *ellenőr* Molnár János, *vál. tagok:* Soly-mossy János, Kancsó Tivadár, Popovics Mihály és id. Rácz György, *jegyző* Belényi Magda áll. tanítónő.

Beszterce-Naszód megyében. Emke-szervezés

Macszásy Attila gimn. igazgató Beszterce-Naszód megyei Emke-társ-elnök legelőbb Magura és Nagyilva községeket látogatta meg szervező kör-üt céljából és *Mogorán március 5-én megalakult a fiókvalasztmány Dandás Ernő államvezető elnökletével.* *Alelnök* lett Barta Dénes bányamester, *titkár* Szép Jenő ig.-tanító. A siker érdekében Nagy Gábor közs. jegyző fáradozott.

Nagyilván ugyancsak március 5-én volt megalakulás. Elnök lett Soós Károly k. főjegyző, *alelnök* Voith László gyógyszerész, *titkár* Kőpeczi Géza ig.-tanító.

Macszásy Attila igazgató, Emke-társelnök látogatást tett Oradnán, ahol előkészítette a fiók-valasztmány megalakulását és meglátogatta az oláh-szentgyörgyi Emke-fiókat. A szervező munkát egyébként még folytatja.

Újabb Emke-tagok.

Mezőszava községben Kolombán Bendeguz ref. lelkész a környékbeli községek magyarságának bevonásával 77 új tagot szerzett. *Kolozskarán* Kovács Ferenc igazgató szerzett 16 új tagot. *Parajdtról* Zsigmond Elemér 4, *Székykeresztúrról* Útő Tibor 8, *Székyudvarhelyről* Márton Deszö 14, *Désről* Gámenezi Zoltán 16, *Csikszere-déről* Baczó Béla 7, *Szilágyosmlygyórról* Juhász Ferenc 9, *Barótról* Nagy Sándor 5, *Gyergyószentmiklósról* Cserják Béla 2, *Désről* László Zoltán 3, *Sepsiszentgyörgyről* Márton Lajos 4, *Kolozsvárról* Ugrai Ferenc 15, *Sepsiszentgyörgyről* Hóhn Károly 15 új rendes tagot jelentett be.

E taggyűjtésnek valamennyien a helyi Hangya-kirendeltség vezetői és ezek a taggyűjtések az Erdélyrészi Hangya Szövetkezet marosvásárhelyi központjának megértő erkölcsi támogatása mellett történtek.

Népművelési szerelvények kiszállásai.

Márc. 22-én az Emke népművelési szerelvénye felkérés folytán a *Lomb-tetői viteli táborozás keretében tartott előadást.* Walter Gyula közp. titkár rövid megnyitása után a tábor műsor-egy 160 főnyi résztvevője előtt a székely Szózatról készült fitm, majd Negyediziclen c. film került levetésre. Az előadás végén vett Vatt Ferenc ezredes, táborparancsnok 15 szönte meg a kiszállást, illetve elismréssel emlékezett meg az Emke képművelődsi munkájáról.

Márc. 25-én a szerelvény Damos Jákótelke kalotaszegi községeket akta meglátogatni, de a rossz útvizonyo miatt ez a terv nem volt megvalósítható, így *Sárvásáron tartottunk előadást.* A magyar Hísegyek után *Károly tanfelügyelő a magyarság e társaság helyzetéről beszélt,* majd Százéves Szózatról és a Kormányz 75. születésnapjáról készült filmek p-regtek le. Közben közös éneklés volt. A filmek után Walter közp. titk. beszélt a magyar kötelességekről. A szönte a Himnusz közös éneklésével ért véget. A megrendezés érdekében Nagy János ig.-tanító fáradozott.

Ugyancsak *Körösfő községben* volt a kultúrharában mintegy 500 főm hallgatóság előtt előadás. Tökés Tibor ref. lelkész az Emke kiküldöttéit köszöntötte, majd Walter titkár beszélt a magyar összetartás szükségességéről. Közös ének után a Százéves Szózatról készült film került bemutatásra, majd a Negyediziclen c. film, *mai Kiss Károly tanfelügyelő, tanügyi táncos tártott lelkesítő beszédt.* A előadást a magyar Hísegyek nyitott meg és a Himnusz közös éneklészárta be. A közös éneklés során fellépet a körösfői gyermekek szép éneklés és fogymelzettsége. Az előadás végt Tökés Tibor ref. lelkész mondott köszönetet az Emke munkájáért, hung szönte az, hogy a kalotaszék magyarság minden körülmének között teljesíteni fogja kötelességét.

A Lombi-tetői, sárvásári és körösfő kiszállások alkalmával a megjelente között az Emke ajándékkapen számos fűzetet osztottunk ki.

A „Magyar Népe”

az erdélyi falu magyarságáért, tehát érted is küld

*

Küldd be az előfizetési díjat és jelents be új előfizetőt!

Az erősebb joga az élet!

Húsevő növények

Nyelgik embert mindig bizonyos mértékű optimizmus fog el, ha a világról beszél. Szép az, hogy rend és teljességhez vezetnek benne.

De hát azért kell ismerni, hogy vannak árnyékfoltok is — gondolkodik az optimista. Mint például a bűnös. Aki sok szenvedést okoz, a bűnös — teszi hozzá nagy győződéssel.

De az állatok? Óh, azok nem. Azok csak csendben megnérik egymást. Hiszen a példabeszéd is azt mondja: „Holló nem vájja ki a holló tojását.”

Hogyan is a valóság? A természet nem öljö meg egyetlen törvényt ismer: az Élet minden áron. Még a másik bűnös pusztítása árán is. Az erősebb joga az élet.

Élet azonban nem követeli mindegyiket a másik hátulát. A növény például a termőföldből és a leveleivel választja ki azokat az anyagokat, amelyek élete fenntartásához szükségesek. Így valóban semminek sem lesz gyilkosa.

A vízont képtelen arra, hogy megfelelő kémiai bürokratizációval elég sűrűn táplálja a sötét és a nitrogénvegyülményeket a földből: bizony ölel meg a földet. Ez még csak azt sem jelenti, „enyhítő körülményként” jelenti, hogy mindössze egy-két növényvetéssel így. Mert bizony tizenöt növényfajta alkotja az úgynevezett húsevő növények terjedelmes családját, s eddig 350 növényegyet jelöltek meg örengző cselekedetekben. Szép szám és még érdekesebb az, hogy állataink nemcsak a kúszó növények sorából kerülnek ki, hanem a repülő bogárrak és apró víziratkók között is alaposan pusztítanak.

Az élelő növényfajta különös eszközökkel növeszt arra, hogy „hússal” táplálja magát. Találékonyan megpróbál, hiszen a növény nem látja a földet. Csak érzi annak jelenlétét.

Az egyik csoport szétterjesztett levelei felületén szőröket növeszt. A nagyobb szőrök ragadós anyagot, a kisebbek emésztőnedvet választanak ki. A rovar repül a leveleire, az odaragad és az emésztőnedv felbontja tetemét.

A másik csoporthoz tartozó növények valóságos vermet készítenek állataiknak: leveleik végén kancsókat alkotnak, ezek nyílását azután egy ingerlő sőrökkel, vagy szintimpás fedőlemezzel látják el. Amint a rovar a sőrökhez ér, azok előlékelten szétválasztják és beengedik az állatot a kancsóba. Amikor azonban

onnan ki akar evickélni, beleütközik a befelé álló hegyes szőrös sőrökbe. Foga marad, éhen vész és csak akkor marja szét tetemét az emésztőnedv. A rence hólógocskákat hord levelei végén. Ha a hólógocskák szőrözötté válik, érinti, a hólógocskák kinyílnak és vizet szippant magába — állatával együtt. A szomatái kancsóka pedig felnyitja „fedele” szinpopájával csolja öblébe a rovarot és rácsukja fedelét.

A legmegdöbbentőbb mozgást a harmadik csoport végzi. Ezek a növények a szó szoros értelmében megragadják állataikat.

Például Háromszéken a Rétyi Nyírben él a harmatfű. A harmatfű leveleinek korongalakú végén gombostűfej nagyságú tapogató-nyirgyek van-

nak. E tapogatók a széleken hosszú szabdak, köztük rövidebbek, végülükön pedig ragadós anyag van, mely harmatcseppek hasonlóan csúgog a napfényben. Ha most az enyhülést kereső légy — vagy más rovar — rászáll a „harmatcseppekre”, odaragad a tapogatószőrökhez, melyek abban a pillanatban kezdenek befelé görbülni, az állat érzi a veszedelmét, kapkodzik. Először még több sőröst ingerel s ezek is mind befelé kezdenek hajlani: guzba kötik az állatot. Ez után a növény oldódónedvet (enzim) juttat az állatra, az feloldja a szerencsétlent, a sőrök pedig felszívják és a növénynek odaják át a használatos anyagokat. Azután szétrúgnak a harmatfű feje s kidobja magából az állat értéketlen várát. A növény újra szétrúgnak harmatcseppek csillag tapogatóit és kezdődik minden elülről.

Csak hogy a rovar nem jövészékel s az ember fel sem figyel a kis tragédiára.

Öt perc napsütés

— Ha huszonöt éves leszek, feltétlenül férjhez megyek.

— És ha nem akad kérdő huszonöt éves korodban?

— Akkor addig maradok huszonöt éves, amíg megkérik a kezemet!

A vendéglőben a pincér hozza a levest, de a hávelkujja — ez rendezésint így van! — beelő a levesbe. A vendég mérgesen rászól:

— Az ujjá beelő a levesem! Nem tud vigyázni?

— Ó kérem, — mondja a pincér, — ne tessék félni, nem nagyon forró.

Silberstein úr ül a vendéglőben és eszik. Az asztala mellett áll egy hatalmas kutya és nagyon vicsozgatja a fogát Izidor barátunkra, mire az a vendéglőshöz fordul:

— Mondja már, vendéglős úr, miért, hogy úgy vicsozgatja rám az a kutya? Talán már neki sem tetszenek a zsidók?

— Dehogyan kérem, — mondja a vendéglős. — Csak az a tányér, amiből ön eszik, az övé szokott lenni. S most azt hiszi, előle is el tetszik enni a moszléok.

A csendőrségre bejön a károsult, aki szeret kocsizni.

— Itt van a betető, kérem?

— Itt. A foglában.

— Beszélni szeretnék vele.

— Miért?

— Azért, mert éjjel egy órákot olyan ügyesen oszart be a hálószobába, hogy a feleségem nem vette észre. Szeretném megtanulni tőle.

Még egy zsidó vicc. Valaki azt kérdezi Grünöt:

— Mondja, volt már magának pár-baja?

— Hát úgy félig-meddig, — mondja Grün.

— Hogy, hogy félig-meddig?

— Hát úgy, hogy a pofont már megkaptam, de azért nem lett egészen pár-baj belőle.

**Tanít
Tudósít
Tájékoztató
Szórakozást hoz**

minden héten
évi 10 pengőért a

MAGYAR NEP

Magyarország a világ legtöbb dohányt fogyasztó államai között a negyedik

Milliószámra fogy naponta a cigaretta — Az ország lakosai közül minden negyedik dohányos

Minek rejtegetik a dohányosok a cigarettát a ládafiába? Megpedig a szó szoros értelmében a cigarettát és a ládafiába: mert a falvakon a borjúszarú ingujj után lassankint elmegy a pipa is.

A dohányjövődék 1932-ben 1.8 milliárd cigarettát gyártott, tíz év múlva, 1941-ben már 5.4 milliárdot. Igaz, közben nőtt is az ország, de bár ilyen arányban nőtt volna! A szivarok száma meg 93 millióról 1936-ig 13 millióra zuhant le — a világgazdasági válság olyan mérőszáma ez, amit eddig nem is figyeltünk meg —, de 1940-ben már 105 millióra ugrott, hogy a következő évben ismét a szerény 63 millió álljon meg. Vagyis, ha ezt az egy kivételse estendő, — az 1940. évet — nem tekintjük, a szivargyártás a világgazdasági válság és a régi területek egy részének hazakerése után sem érte el többé a régi szintnek még a kétharmadát sem. A pipa és a cigarettadohány 71.400 q-ról 45.400 q-ig hanyatlott le (1937-ben), azután újra nőtt, de 1941-ben éppensok megközelíthette az 1932. évi szintet, 1938-ban azonban még ötven ezer métermazsát sem ért el egészen. S ebből a dohányból is mindig nagyobb hányad a cigarettadohány és mindig kevesebb a pipába való. Sőt a gyanakvó statisztika szerint még ennek is jó részét cigarettapapírosból füstöli el a nép és nem pipából. Amióta egyébként a pipakészítőipar beállhatna. A vége az lesz, hogy mint hajdanán az angol csatíkésztők céhe felségfolyamodvány és díszes küldöttség útján is arra kéri a királyt, hogy példájával és tekintélyével lépjen fel a cipőfűző átkos divatja ellen, nálunk is felfáradnak a pipametszők a cigarettapapíros kibírhatalan nyomása miatt.

A válság az, hogy bár az utóbbi években a dohánytermés nem volt jó, a gyártás nálunk még nem csökkent lényeges mértékben, 1940-ben 17.200 hektáron termelt dohány az ország területén, de az átlagos termés alig volt 9 métermazsza dohánynyelvvel egy hektárról; 1935-ben 15.400 hektár volt a terület, de 14 mazsza a dohány átlagos termése. A kivétel és a bezohatal nálunk nagyjából rendszer kiegészítette egymást, így a belső fogyasztás nagyságát a termés alapján meg lehet állapítani. Így 1935, és 1940. között volt olyan esztendőnk is, mikor 301.640 q dohánylevelet váltot-

tak be, meg olyan is, amikor ennek a felét.

De a gyártás nagyjából egyenletes maradt és Magyarország a világ dohánfogyasztó államainak a sorában a negyedik helyen áll. Első helyen a nagyon pipás Belgium — az 1938—1940. évek átlagát véve alapul, — ahol fejtéként egy esztendő alatt minden lakosra 3.3 kilogramm dohány elfüstpőlésének feladata hárul — kapcsolatban a megfelelő önkéntes adók fozásával, — Hollandiában, ahol szintén a pipa a divat, 3.2 kg, az átlag, az USA-ban három kiló és nálunk 2.2 kiló. Velünk egy sorban áll Dánia, de Nagy-Britannia és a Német Birodalom csak 1.7 kg. dohány fogyaszt lakosonként, Olaszország meg éppensok 60 delát.

A század elején nagyobb dohányosok voltak. Az 1900—1905. esztendő átlagában még 2.7 kilogramm dohány fejadággal dísekedett az akkor csakugyan pipás Magyarország. Csakhogy azóta igen jó dohányszermelő területeket ragadtak el tőlünk Trianonban a zoldasztal mellett s ezeknek jelentékeny részei ma sem tértek meg hazra. A fogyasztás apadása talán ez-

zel is kapcsolatban lehet. De inkább az tűnik ki ebből az adóból, hogy a pipa nagyobb tömegű dohánnyel el, mint az aránylag sok „munkát” kívánó cigarettá.

Az 1932—41. évek átlagában magyar Dohányjövődék minden 7.760.000 cigarettával, 154.000 szivarral és több száz métermazsza dohánnyal tömi a dohányos társas és zsebeket. S a községek meg is „tartalékol”.

S a sok kicsi sokra megy: a dohánnyal több embernek lelki menedéke. Ma már a szakemberek szerint minden négy lélek közül dohánnyal rendelkezik. A dohánnyosok fele vásárolja a dohánnyal, a másik — talán valamivel nagyobbik fele — vagy sodorja, vagy pipázik. A szivarosok is ebben az arányban vannak, de arányuk minőségileg lélek közül csak egy. Ezek a szivarosok pedig nagyjából olyasmint juttatnak, hogy a férfilaknak a kétharmada, a nőknek egyharmada dohánnyal rendelkezik. Csakhogy az arány még azután is nagyobb, hogy ebben az átlagban a dohánnyal kevesebb is benne vannak, akiknek a dohánnyal legfeljebb csak közvetve megismerkedhetnek, a felnőtték között tehát a dohánnyal közvetve megismerkedők aránya átlag ugyan a század eleje óta csökkent, de a dohánnyás szokása terjedt és a régi kevés, de erős pipás ember helyett sok könnyű cigarettás van, azaz a tekintélyes adót, amit a dohánnyal kékes füstjén át a köz javára fizet-

Az idén is lesz kedvezményes árú tenyészkosakció

A fűsű, cigája és racka juhállomány vérfrissítése, gyapjatermelésük fokozása és egyöntetűvé tétele érdekében a földművelésügyi miniszter ez évben ismét 3.000 kiváló minőségű törzskönyvezett tenyészkos kiosztását rendelte el. Az akciót a gazdasági felügyelőségek, valamint a dunaiszaki és felsődunántúli mezőgazdasági kamarák útján, a Juhtenyésztők Országos Egyesületének közreműködésével honvölítők le. Erdélyben a földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltsége gondoskodik a tenyészkosok szétosztásáról.

Az akcióban elsősorban a törvényhatósági állattenyésztési alapok, a juhártó községek, városok, vármegyék, valamint a nyomásos gazdálkodásban és a közös legelőkben érdekelt birtokosságok és legeltetési társulatok, másodsorban a 300-nál kevesebb anyajuhval rendelkező és 100 hat. holdnál kisebb mezőgazdasági ingatlanon gazdálkodó hivatásos gazdák, harmadsorban pedig a 150-nél kevesebb

anyajuhval rendelkező felesjuhák részesülhetnek. A teljes bundát levő fűsűgyapjas és cigája tenyészkosok kiosztási ára darabonként 3 pengő, a budapesti országos tenyészállatvásárra bejelentetté 300 pengő a rackakosok ára pedig 150 pengő. A kosok vételáról készpénzben előre kell fizetni.

Baranya-, Bács-Bodrog-, Csanád-, Pestvármegyék területén fűsűgyapjos kosokon kívül cigája kosokat is osztanak ki. Máramaros vármegyé és három kárpátaljai közigazgatási rendeltség területén racka, az itt nem említtet vármegyékben pedig kizárólag fűsűgyapjas tenyészkosokat osztanak ki. Az akciót nyírásig, de leköszök október végéig befejezik. Igényléseket az illetékes gazdasági felügyelőségnek, vagy pedig közvetlen a Juhtenyésztők Országos Egyesületnél kell benyújtani.

„Magyar Nép”-et terjeszti magyar kötelesség!

MAGYARORSZÁG ÉS A NAGYVILÁG

Légítámadás Budapest és környéke ellen

Április 11-én hétfőjén angol és amerikai bombavetők jelentek meg Magyarországi főváros felett s tüzet esztettek a békés vidékre, nem tártva a célpontokban, elteve a házakkal a lelkesmerleten rombolva felhullám, amelynek áldozatul esett sok embernek annyit kulturáncsa s anyósoktól asszonya, gyermeke és béta-közvetítője. Munkásházak, bérpáncsokadtak össze, a békés munka helyei gyulladtak ki mindenfelé, a levegőbe a felhők közül bomlott az angol és amerikai pilóták.

Ápr. 3-án délelőtt lezajlott észak-keleti terrortámadás során a magyar főváros különböző részeit sok támadás érte. A déli és dényugali irányba hüllő hullámban támadó ellenséges gépek már a berepülésnél a magyar védelmet légvédelem heves elhárító fogadta. Az ellenséges gépek tiszta felhőben főleg munkásszegyedekre dobhattak bombáikat, ahol számos lakost elpusztítottak. A polgári lakosság vesztéseket szenvedett. Az amerikai bombázókötélekek mintegy 180 gépmotort amerikai repülőgépből kitértek, amelyek vadászgépek erős kísérel mellett repültek be magyar területre. Német és magyar vadászgépek szabványok az amerikai repülőgépekkel, de rendkívül hatékonyan működtetik a légvédelmi tüzérség is, amely Budapest környékén 14 amerikai repülőgépet lőtt le. Úgyancsényi amerikai géppuszta el az ország területére értenet berepülésekre és távozásukra is.

A kórházak közül különösen súlyos állapotba érte a Szent László kórházat, amelynek területére több mint 30 nagy bomba esett. A bombák több embert azonosították és gyermekeket, valamint az ápoló személyzet több tagját megölték. Budapest lakossága a légi támadás alatt és utána példás magatartást tanúsított.

Az ellenséges repülőgépek ápr. 3-ról a virradó éjszaka megismételték támadásukat Budapest ellen. Az ellenséges gépek több hullámban ismét berepültek az ország légterébe és újabb terrortámadás intéztek Budapest ellen. A légvédelmi tüzérség elhárította tüzeiben az éjeli vadászok közelbélésére a támadás nem tudott teljes egészében előlődni. A város környékén több gépről bombázták és tüzeket jelentettek.

A kormány tagjai a légítámadás után minisztertanácsot tartottak. A minisztertanács meghallgatta a belügyminiszter jelentését azokról a károkokról, amelyeket a légítámadás a fővá-

rosban és környékén okozott és a helyzetjelentés alapján megnyugvással és elismeréssel állapította meg, hogy a lakosság mindenütt nemcsak megőrizte nyugalmát, hanem a hatósági szervek mellett példás odaadással vett részt a segélynyújtási munkálatokban.

A kormány tagjai egybékelt az elmúlt héten még két minisztertanácsot tartottak. A szerdai minisztertanács mindenekelőtt a munkásságot érintő egyes kérdésekkel foglalkozott és ezekben döntéseket hozott. Állást foglalt a munkáközveztésnek állami feladattá nyilvánítása mellett s elhatározta, hogy a munkásségterekben a jövő utáni napokban külön minisztertanácsot fog tartani. Hozzájárult a minisztertanács a zsidók utazásának korlátozásáról szóló rendelet kiadásához. A rendelet értelmében zsidóknak tekintendő személy sem közlekedés, sem szállítás céljára személygépjárművet nem használhat, sem vasúton, sem hajón, sem közhasználatú társaságokban nem utazhat.

A pénteki minisztertanács időszerű kormányzati kérdésekkel foglalkozott.

A Kormányzó Úr látogatása a légítámadásoktól sújtott városrészekben

Magyarország Főmeltósága Kormányzója szombatban megtekintette azokat a területeket, amelyeket az ellenséges légítámadás a fővárosban és környékén érintett.

Sztójay Döme miniszterelnök, vitéz Rácz Jenő miniszter, a miniszterelnök helyettese, vitéz Jaros Andor belügyminiszter és Csotay Lajos honvédelmi miniszter kíséretében elsőnek a Szent László kórházra kereste fel. Résztvevőt hallgatta meg a légítámadás áldozatairól szóló jelentéseket, majd a főváros és környékének több, a bombatámadás által sújtott területét nézte meg.

A Főmeltósága Úr mindenekelőtt arról kereste meggyőződését, hogy a légítámadás után a mentési munkálatok milyen gyors ütemben történtek és milyen eredménnyel jártak, valamint arról tájékozódott, hogy a hajléktalanok állást elhelyezése, ellátása és segélyezése érdekében megtörtént-e minden intézkedés.

Több helyen a károsultak és hozzátartozóikkal folytatott közvetlen beszélgetés során szerzett meggyőződést a segélyezés és támogatás munkájának eredményéről. Mindenkihez biztató és erősítő szavakkal szólott és elismeréssel vett tudomást arról a segítő készségről, amelyet a hatósági szervek mellett a lakosság egymás iránt tanúsított.

A Kormányzó Úr Ötömöttóság a légítámadás áldozatainak megsegítésére 20 ezer pengőt adományozott, megnyitva ezzel azt a nagyszabású mozgalmat, amely a károsultak megsegítésére indult meg.

A mozgalom vezetősége felhívást intézett az ország lakosságához, hogy siessen a károsultak segítségére. A felhívás többek között ezeket mondja:

— Kegyetlen ellenséges támadások érték Budapestet. A gyilkos bombázórepülő pillanatok alatt ezek váltak hajléktalanok, árthatlan és békés magyar kisemberek, polgárok, asszonyok, gyermekek és écsesemök tömege halt hősi halált. Sok élet évízede serény és áldozatra kész munkájának a gyümölcse, a kis családok hajlék váltak rommá. Kórház épületek romjai temették el a kis magyarok zsenge testét. Magyar élet és magyar vagyon semmisült meg a döbbenet és borzalom percében.

Minden tisztességes magyar fájdalom arra a szent kötelességre figyelmezteti a társadalmat, hogy segítsenek nekik azokon, akik a legjobban vesztek és a legnagyobb áldozatot adták a hazáért. Mindenki teljesítse magyar kötelességét és anyagi erejéhez mért legnagyobb adományával is igazolja és bizonyítsa hazafias lelkületét.

Magyar államférfiak hűsvéti nyilatkozatai

A hűsvéti ünnepek alkalmából vitéz Imrédy Béla, a Magyar Megújulás Pártjának elnöke, a következő nyilatkozatot tette:

A Budapest és környéke bombázásával elkövetett gyilkos és ostoba kísérlet a leghalványabb árnyékat sem tudta elérni a szándékolt hatásnak. A kísérlet nem rettegést váltott ki, hanem keménységet. Az emberek jobban mutakoztak, mint amilyenek talán maguk is hitték magukat. Kifeleltenek vitéz Imrédy Béla, hogy sem ő, sem a Magyar Megújulás Pártja nem hajlandó elérni attól az időponttól, amelyet ellenzéki korokban követtek. Hívei mindenkor a lendület, gyors cselekvések. Ma eszelekedni kell és az antibolszevizist fajúvésd, nőul és szociális szövegen álló pártok csak egy cél szolgálhatók: olyan belvezet teremtesék, amely lehetővé teszi a nemzet minden tagjának a belső megújulás érdekében való teljes kitanszállást. Éppen azért, mivel az erők teljes összefúzása és a nagy egységcses politikai szervezet megalkotása a háború megnyerését szolgálja, ha ez evenyi, vagy pedig pártáldozatok jelent is, minden jó magyar embernek kötelessége ezeket az áldozatokat vállalni.

Vitéz Rácz Jenő miniszterelnökhöz

lyeletes nyilatkozatában kijelentette, hogy a kormány első feladatai közé tartozik a magyar dolgozók tömegében visszaállítani a hitet és a bizalmat a felleléseket teljes munka, a nemzet egészéért vállalt feladatokat és az áldozatok szükséges voltáról. Ezt csak olyan intézkedésekkel lehet bebizonyítani, amelyeknek megoldását az öngyilkossággal lenne egyértelmű halasztani. A harcokban dúló küzdelmekkel egyidőben itt bent az országban is döntő csatát vívunk és előkérjük, hogy maradjatok otthon megnézniük. Törhetetlen és szilárd hittel valljuk, hogy minden reményeségünk megvan arra, hogy a súlyos katonai harcok is győzelmesen és sikeresen fejeződnek be. A magyarság híven szövetségét szavához, minden rendelkezésre álló katonái és gazdasági erejét összedeszede, elő akarja segíteni a gyors és végső győzelmet.

Vitéz Jaross Andor belügyminiszter kijelentette, mindent el fogunk követni, hogy a már működő intézmények, főképpen az OTI és MABI szolgálatait emeljük. Sürgősen változtatni kell a kereskedelem árai és a munkabér között óriási különbségek között. Ezeket a különbségeket legalább részben ki kell egyensúlyozni. A legrovidebb idő alatt napvilágot lát az intézkedés, amellyel az azekori munkásbiztosítás terén a korhatárt hatvan évre szállítjuk le. Sürgősen javítani fogjuk a munkás családfőnek járó gyermeknevelési pótlékot is.

Juresek Béla földművelésügyi és közállatügyi miniszter arról beszélt, hogy a kormány feladata az áldozatok lehetővé tétele és a szükséges cikkeket való ellátás olyan arányú biztosítás, hogy az esetleges nélkülözés mindenki részére elviselhető legyen. E mellett a termelés minden ágon a legnagyobbra kell fokozni. Gondoskodás történik arról, hogy a mezőgazdaságban foglalkozókhoz megfelelő mennyiségben jussanak el azok az ipari cikkek, amelyek a termelés folytatásához nélkülözhetetlenek.

Magyar honvédek harcát sikerrel a szovjet fronton

A keleti arcvonal déli szakaszán az elmúlt napokban a rendkívüli erővel és hatalmas ember- és anyagtelleggel megindított szovjet támadásokkal szemben mindinkább megszilárdult az ellenállás. Ez nem utolsó sorban a német csapatok ellenálló erejére és a magyar csapatok harcára vezethető vissza.

Hivatalos német jelentés szerint április 3-án a bolsevistáknak mintegy zászlóaljnyi erővel sikerült Sztaniszlau és Zarnopol között a Dnyeszterre. Az itt álló magyar biztosító csapatokat először visszaszorították, úgy, hogy az ellenség a következő nap több

kilométeres szélességű és körülbelül három kilométer mélységű hidót tudott alkotni. Az ezen a szakaszon álló honvéd zászlóalj ellentámadásba lendült, mielőtt a Szovjet az elfoglalt teret megszigoríthatná és oda erősítéseket küldhetett volna. Bár a magyar honvédek nehéz fegyverekkel nem voltak felszerelve, rövid harc után kiverték az ellenséget a hídfő nyugati részéről. Erre a szovjet csapatok füzérségi és gránátvető tüzaló vettek a honvédek, hogy megtörjék harci erejüket. A honvédek azonban a tűzszüneteket is kihasználva, tovább törtek előre és az ellenségés hidőnek még megmaradt részeit egy körülbelül 500 méter átmérőjű kis körzetre szorították össze. Április 4-én aztán a magyar csapatok rohammal betörték az ellenségés állásokba és a bolsevistákat lövészállásokban megsemmisítették vagy elfogták. Csak egyes szétugraszott bolsevista csapatmaradványok tudtak a folyón átmenekülni. Ezzel a Dnyeszter déli partja a magyar hadosztály szakaszán ismét szilárdan kezünkbe került.

Csernovic térségében a magyar kötelek a támadó bolsevistákat a Dnyeszter felső folyásán túlra vetették vissza. A csernovic—kolomea—sztaniszlau vonal között a szovjet támadás iránya a magyar határ és a Kárpátok övezete felé mutat. Itt mindennél erős magyar ellentámadások folynak, amelyek nem befolyásolták a súlyos hóviharak sem.

A nagyvilág

Az orosz harcát eredményei

Mint már előbb írtuk, a keleti harcok déli szakaszán az általános helyzet az ellenállás megszilárdulása jellemzi. Staniszlau és Zarnopol között jó eredmények jártak a német ellenintézkedések. A Fekete-tenger partjaitól északra a német csapatok természetesen tovább folytatják elszakadó hadmozdulataikat. Odessza területén a német csapatok kemény elhárító harcokat vívtak és a város a hadifonosságú berendezések hetek óta tartó tervszerű szétrombolása és mindentől hajtó, szállítójármű és hadianyag elszállításá után kiürítették.

Tarnopol védősége is rendíthetetlenül áll a számbeli fölényben lévő bolsevisták tömegtámadásaival szemben. A napok óta tartó igen heves küzdelem után a város keleti részét, amelyet a bolsevisták négy óra hosszat tartó tíze valóságos romhalmazzá változtatott, át kellett engedni a bolsevistáknak. A városban elkeseredett utcai harcok folynak. A Csernovic és Tarnopol közötti nyelzetet, a Dnyeszter felső folyásánál és a folyó-

tól északra erős német hadművelet jellemzi. A Dnyeszter alsó folyótól keletre, valamint a Dnyeszter Pruth közötti heves csaták voltak. Nemzet ellentámadások súlyos sebeket okoztak a Szovjetnek, különösen a Kisenevtől északra levő területen. A Pruth középső folyásánál létre és Jassy vidékén a bolsevis kétségbeesett erőfeszítéseket tettek, hogy a német és román csapatok területnyereséget visszahódítsák. A támadásokat áz küzdelemben harcoló erőkkel és ellenőrzésekkel tovább terjesztették nyereket.

A keleti arcvonal északi szakaszán csupán helyi jelentőségű csaták voltak. Az Osztrov—Pszkov szakaszon is csak mérsékelt erővel harcoltak támadásaikat az orosz csapatok. Narva térségében újabb szovjet csoportokat morzsoláltak fel.

Olaszország hírei

Olaszországban az elmúlt hét napokban főleg harci cselekmények voltak. A nettunói hídfő szakaszán csupán felderítő és járőrtevékenység került sor.

Távolkeleti hírek

A japán császári főhadiszállás jelentése szerint a Karolina-sziget délré a japán légihaderő megfogott nagybomb ellenséges hadiintézkedéseket. A japán légierő elpusztította két cirkálóit és egy repülőgépnyakóját, két csatahajót, egy sikk nagy hadihajót, valamint több kisebb hajót súlyosan megsemmisített. A japán légelhárítás megsemmisített ellenséges támadást, amely a Marshall-szigetek, Kelet-Karolina és Bismarck-szigetecsoport ellen indult. A japán közelelékek hatvan ellenséges repülőgépet lőtek le.

A Közép-Burma és India határán a japán fegyveres csapatok során Tamu More támaszpontján japán kézre kerültek. Az ellenséges csapatok a terület felé vezető úton vonultak tovább, ahol a japán és az indiai nemzetiségű csapatok állandóan támadják őket.

Sikeresen folyik az Észak-Burma földmészárlás ellenséges élelmiszer megsemmisítése is. A japán csapatok az indiai nemzeti hadsereg együttműködve elfoglalták az Imphal—Dimapur útvonal mellett Kohim az ellenség fontos támaszpontját. Japánok teljesen megsemmisítették egy négyzászfőnyi ellenséges osztagot, majd túlzásig védelem alatt nyomultak Hindhaba.

— A földművelésügyi miniszter delegát adott ki, mely szerint a térséges élelmiszer és a margarin szajta nem kötelező a belügyi-ammagyarországi jelzőfesték bekezelésére.

A MAGYAR NÉP HIRADÓJA

Légiháború

Amint hét folyamán az angol és német légi erők naponta folytatták támadásait Németország és a körülötte állt nyugati országok városai Posen város felett a német légierő 71 repülőgépet semmisített meg. Északamerikai bombázók és gépek közösen vívtak meg az amerikaiakkal. A német és román repülőök 44 ellenséges repülőgépet lőtek le. A válogatás nélkül ledobott bombák és gyújtóbombák nyomán károkoztek. Az ellenséges repülőket Temesvár környékére is bombázni dobtak. Északamerikai bombázó repülőgépek támadták, ahol a német és román légvédelmi erők 53 motoros repülőgépet lőtek le és a támadó ellenséges kőtelekkel legalább egyharmadát megsemmisítették.

Churchill a háborús veszteségeiről

Churchill angol miniszterelnök az ország ülésén közölte, hogy Anglia háború első négy évében összesen 3000 embert veszített. Közülük 2000 elesett, 78.000 eltűnt, 159.000 sebesült, 271.000 pedig fogságba esett. A polgári lakosság vesztesége 1000 fő volt, míg a brit tengerészet a négy háborús esztendő alatt 30.000 embert veszített.

Rostlenvetőmagot igényelhetnek a lakók. A földművelésügyi minisztérium közli, hogy sikerült még néhány tonna szelvényminőségű, kielégítő minőségű rostlenvetőmagot biztosítani. Azok a gazdák, akik házi és gazdasági szükségletük ellátására kisebb mennyiségű rostlenvetőmagot terjesztjenek, jelentkezzenek rostlenvetőmagért a Futura előjásomozásztályánál (Budapest, Vigadó-u. 6. sz.) A Futura a rendelkezésre álló pár vagontal keretben halál az igénylő gazdákat gazdasági áron fogja rostlenvetőmagot ellátni.

A magyar nép lapja a

MAGYAR NÉP,
a
MAGYAR NÉP

olvasója a magyar népl

MOCSÁRY DÁNIEL ÁLLAMTITKÁR ÜDVÖZLESE A FÖLDMIVELÉSÜGYI MINISZTERIUMBAN

Mocsáry Dániel, a földművelésügyi minisztérium új politikai államtitkára kedden vette át hivatalát. Jurcsák Béla a közléstásügyi minisztérium vezetésével is megbizott földművelésügyi miniszter meglepő baráti szavakkal üdvözölte az új államtitkárt a minisztérium vezető tisztviselői előtt és örömeinek adott kifejezést, hogy a magyar földművelésügyi irányításának nehéz munkájában önzetlenül részt vesz az a férfi, akinek öt régi bizalmas barátság fűzi. Bárányos Károly államtitkár a földművelésügyi minisztérium tisztviselőikara nevében üdvözölte az új politikai államtitkárt és kiemelte, hogy Mocsáry Dániel eddigi munkája biztató ígéret az egész gazdaságszolgálat számára, mert közéleti pályáján mindig független, bátor agrárpolitikus volt és önzetlen, meg nem akvó magyar.

Mocsáry Dániel államtitkár köszönetet mondott az üdvözlő szavakért. Mint az agrárközélet harcosa a mezőgazdasági érdekképviseletek és társulások közérdekű ügyeiben megismerterem a földművelésügyi minisztérium tisztviselői káranak odaadó munkásságát — mondta. — Nem vágytam sohasem pozícióra, mert azt tartottam, hogy a független gazda talán többet tehet a magyar mezőgazdaságról, mint az, akit teljesen leköt a hivatalos pozíció nehéz munkája. Ma azonban minden magyar embernek kötelessége ott dolgozni, ahová őt Kormányzó Urunk bizalma és parancsa állítja. A közmondás azt tartja, hogy egy ember szemmel sem tehet, de ha hét ember egy csillagra néz, akkor az összefogás megdöntheti egy egész világot. Én pedig azt mondom: ha minden magyar nemzetünk örök csillagára tekint és azt követi, akkor hazánk nehéz helyzetével meg tud küzdeni és a nemzet boldog lesz ismét.

Mocsáry Dániel államtitkár szavait nagy lelkesedéssel fogadták a minisztérium jelenlévő főtisztviselői.

ÖNKÉNTES MEZŐGAZDASÁGI CSELEDEK ÉS MUNKASSZERZŐDÉSEK MEG LEHET KÖTNI

abban az esetben, ha a szerződés akaró gazdasági munkavállalót a halóság honvédelmi munka címén meg nem vette igénybe. Az írásbeli szerződés kötésének megkönnyítésére gazdasági esledeberlével. és munkásszerződés nyomtatvány szerződéssel a községi előjáráságokon (polgármesteri hivatalokban).

A honvédelmi munkára igénybevert gazdasági munkavállaló csak a lakóhelye szerint illetékes községi előjáráság (polgármesteri hivatal) hozzájárulásával köthet önkéntes szerződés.

BEFEJEZŐDTEK ERDÉLYBEN A HONVÉDELMEG SZÁMÁRA RENDEZETT TÉLI GAZDASÁGI TANFOLYAMOK

A földművelésügyi kormányzat a legtöbb években egyik legfőbb törekvése volt, hogy a kisgazda-ifjaknak alkalmat adjon a korszerű mezőgazdasági ismeretek megszerzésére. Ez a törekvése azonban sok nehézséggel találkozott, mivel a gazdáljak legnagyobb része katonai szolgálatot teljesített és módot kellett találni arra, hogy a gazdáljak a katonai szolgálat tartama alatt végezhessek el n. kir. teli gazdasági iskolaszert tanfolyamok tananyagát és leszereljük után, mint ezüstkalászas gazdák mehesenek haza. A cél megvalósítása érdekében a földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltsége a hadtestparancsnokság megértő támogatásával a honvédség tagjai részére 1942—43. telén megszervezte az első háromnapos téli gazdasági tanfolyamot. Az 1943—44. év telén a honvédségi gazdasági tanfolyamok száma már nagy arányokban bővült, mert Kolozsváron kívül Szamosfalván, Szászvároson, Szászrégenben, Marosvásárhelyen, Sepsiszentgyörgyön, Csikszerehádon és Szilágyosmlyón nagy létszámi tanfolyamok indultak meg. A honvédség háromnapos téli gazdasági tanfolyamai most fejeződtek be. A tanfolyamokon összesen 608 honvéd vizsgázott teljes sikerrel, elnyerve az ezüstkalászas gazdajelvényt.

A honvédség téli gazdasági tanfolyamok megtartását a kolozsvári honvéd hadtestparancsnokság támogatása tette lehetővé. Az egyes katonai parancsnokok megértésének beszédes bizonyítéka a csiksomlyói tanfolyam, ahol a záróvizsga a katonai parancsnok Patai Gyula és Patai Gábor honvéd kisgazdákat szabatos, talpraesett feleleteikért előléptette.

A hadtestparancsnokság és a földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltségének harmonikus együttműködése biztosítotték nyújt arra, hogy a magyar mezőgazdálkodás meg fogja találni Erdélyben is a belterjes gazdálkodáshoz vezető utat és az ezüstkalászas honvéd kisgazdák az előjövendő béke idején is harcos katonái lesznek a korszerű magyar mezőgazdálkodás ügyének és ezzel a jobb magyar jövőnek.

TELENYI KÖNYVTÁR
KÖZPONTI EGYETEMI KÖNYVTÁR
BUDAPESTI ÖZÖNYI KÖNYVTÁR

A NÖVÉNYZET AKKOR IS ELPUSZTUL, HA NEM KAP ELEG RIZET

Scharrer professor, a neves német botanikus rendkívül érdekes tanulmányban kifejti, hogy a legújabb kutatások szerint a növényzet néhány érthetetlen betegségének kimondottan a rizhiány az oka. A zab például feltétlenül elpusztul vagy legalább is elcsenevészedik, ha nem jut megfelelő mennyiségű rizhez. Sokáig nem tudták megérteni, miért megy lökne ez a fontos növény akkor is néha, ha a neki megfelelő földben tenyészik, s minden kísérlet, ami a föld tápanyagának megváltoztatásával függött össze, esádtól mondott.

Erre megkerült az általános vizsgálódásokat oly módon, hogy a zabot általában más és más fémek anyagokká téplálták. Így jutottak rá a rizhez, Mielőtt a gyenge zab megkapta a rizztápsókat, azonnal reagált rá és betegségei azonnamban megszűntek. A rizszulfátok csodálatos hatását most már más növényeken is kipróbálták. Kiderült, hogy a burgonyának is szüksége van erre, bár ez a növény a rizhiányra nem annyira érzékeny. Mindenesetre, ha egy hektár burgonyaterületet száz kg rizszulfáttal táplálnak, a termés összehasonlíthatatlanul nagyobb, de hogy ez bekövetkezik, ahhoz legalább két esztendőre van szükség. Ha a részők elhíntése után nyomban tartós esőzés áll be, a hatás sokkal előbb megnyilvánul, mert a sókat oldott állapotban kell a növényeknek megkapni.

Még az erdei fákknak, elsősorban a fenyőknek is szükségük van bizonyos réz mennyiségre. Sovány fenyvesek pompásan fellíríthetők részők bevetése által.

Ezek az új eljárások a mezőgazdaságban igen nagy átalakulást idézhetnek elő a jövőben.

FIGYELMEZTETÉS!

Kérjük olvasóinkat, hogy minden-nem előfizetési ügyben a „Magyar Nép” kiadóhivatalához, Kolozsvár, Brassai-utca 7. forduljanak. Kérjük felhívni azokat az olvasóinkat is, akik az Emke felhívásai alapján kapcsolódtak be előfizetők táborába, előfizetésükkel szintén közvetlenül kiadóhivatalunkhoz forduljanak.

Égyszerűsítették a különböző mezőgazdasági termények és termékek előállítását készítmények forgalmazásához engedélyezését

A mezőgazdasági termények, termékek és cikkek hamisításának tiltásáról szóló 1895-XLVI. törvények alapján kiadott jogszabályokkal külön engedélyhez köthet készítmények engedélyezésének egyszerűsítése és meggyorsítása végett a földművelésügyi miniszter az Országos Kémiai Intézetet bízta meg a fent említett engedélyekre irányuló kérelmek tárgyalásával. Ezután tehát mindazokat a földművelésügyi miniszterhez címzett kérvényeket, amelyek valamely forgalombahozatalának engedélyezésére irányulnak, április 1-től nem a földművelésügyi miniszterumba, hanem az Országos m. kir. Kémiai Intézet és Központi Vegykísérleti Állomásnál (Budapest, II. Keleti Károly-u. 24.) kell benyújtani.

A most kiadott rendelkezés a következő készítmények engedélyezésére vonatkozik: fahéjpótló, szegfűszegpótló, szegfűszegpótló, vanília-pótló, vanília-pótló, citrompótló, fűszerkeverék, sült-por, magyarcak-kivonat, magyarcak, teapótló, élesztő, leves-készítmény, csészepótló, tojás-pótló, a 178409/1941. P. M. sz. rendelet előírásainak meg nem felelő összetételű kávépótló, tojáspor, diópótló, magyarcakpótló, mandulapótló, mesterséges ájtóitalok, vitamin-tartalmú, a nem való hivatkozással forgalombahozott jam, napraforgómagból, tökmagból, cirokmagból, hadinamagból, kölesmagból, rizsből, stb.

A kiadóhivatal üze

Alább felsoroltaknak külsőintézetünk a bejelentett új előfizetőitől.

K. J. Kunhegyes, B. J. Futásfalva, Seprőd, V. J. Csengerbögös, A. J. T.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Működésünkben köszönjük, hogy azon hátralelőnk szerte, akikhez a kitűzött postafiókban kívül külön feladóit levelezőlapot írtunk, ha legkésőbb j. évi április-nem küldik be előfizetési tartozásukat lap kiadását részükre megszüntetjük hátralelőnk jelentős része be is tartozását, míg többben arra írtuk, adjunk még egy rövid határidőt, s küldést ne szüntessük be, mert a megszüntetést lapunkat, ahhoz fogunk a igértük, hogy rövid időn belül küldjük tartozásait. Erre való felel az összes újban hátralelőnknek j. é. április hó 15-ig egy újabb időpontot adó ímetlenül figyelmeztetjük az érteket, hogy addig feltétlenül küldjék meg küldött hátralelőnküket, mert újabb határidőt nem adhatunk.

Azon előfizetőinket, akikhez csak a tartozásukat küldték, kérjük, hogy tartozásukat feltüntetett összeggel is be. Az összeg a j. évi december 31-ig időre szóló előfizetési díjat figyelembe, amelyet az utólagosra utaltunk rá. A felmenője néző (dohány) vagy asszisztensük van minden pénzesztétünkön bizonygató belátjuk, hogy nyugtani nem lehet. A feladást meggyűlőbe, sorrendjében folytatjuk a romlásuk után Kolozs, Maros-Torda megyékben folytatjuk, amíg minden létezőt felszámolunk.

A következő befolyt pénzeket tartjuk: V. F. Körösgyeres 20 (1943. 1-15), M. I. Gyergyószentmiklós 7 (dec. 31-ig), D. I. Berettyószentmiklós 7 (dec. 31-ig), D. I. Berettyószentmiklós 7 (dec. 31-ig), E. S. I. Dab, B. S. Málna, B. T. G. Csengerbögös, W. A. Tassdombó 744, G. J. 58, 820, K. A. Matiasfalva 10,70, T. F. 58, 820, J. Gy. Sandortelek 8,20, D. Málna 8,20, O. Gy. Oefalva 8,20, D. Málna 8,20, G. P. Szekes 10,60, F. Lukafalva 14,20, D. J.-né Peleny 11,70, K. G. Kraszna 10, D. D. Szemegita 10, K. S. a Agyafalva 8,20, D. Jásfalva 14,20, P. P. Matiasfalva 8,20, S.-né Magyarandrásfalva 8,20, L. I. Ágfalva 7,20, T. L. Kányás 7,20, 8,20, B. D. Telcsfalva 8,20, P. J. Trefejérpatk 5,20, B. A. Buzs 20, H. S. 20, Horda 10, H. P. Agyafalva 8,20, Bögös 8,20, T. G. Agyafalva 8,20, Bögös 8,20, Sz. E. Nagygalambfalva, F. S. Alsófalva 8,20, P. I. Farkasfalva, Sz. K. S. Felsőfalva 8,20, Sz. L. F. 35, 35, 35, B. T. Alsófalva 14,20, F. L. F. laka 7,20, B. A. Székelyfalva 10, 2, Szamosújvár 10 P. M. Bissztrater 1944. XII. 31-ig, B. P. F. Szárhegy 1944. XII. 31-ig).

A szerkesztésért felel: DAVID IVAI
Felelős kiadó: TOTH KÁLMÁN.